

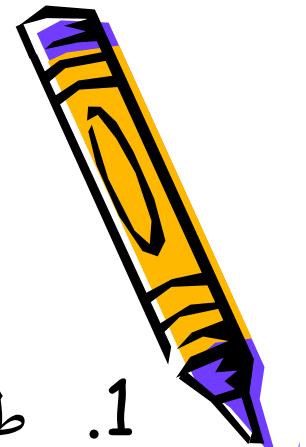
طرح ریزی واحد های صنعتی

محمد مهدی پایدار

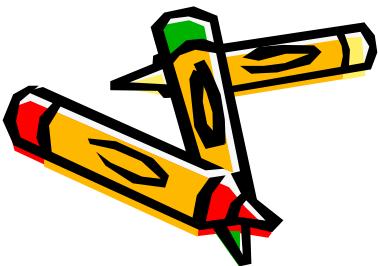
دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

منابع

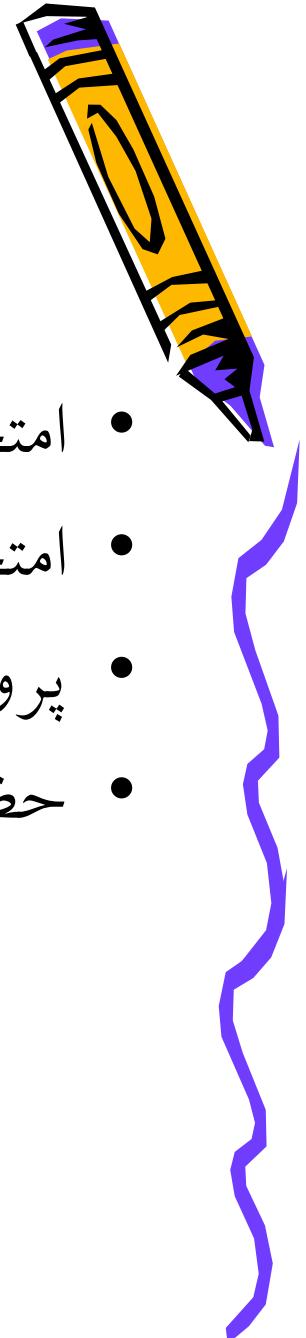
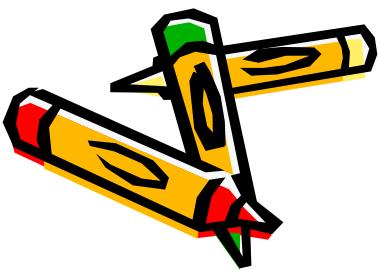

1. طرح ریزی واحدهای صنعتی - اپل (آصف وزیری) - نشر جوان
2. مجموعه درس و تست طرح ریزی واحدهای صنعتی خادمی زارع - نشرسروش دانش
3. طراحی کارخانه و حمل و نقل مواد - جهاد دانشگاهی واحد صنعتی شریف
4. خلاصه مباحث طرح ریزی واحدهای صنعتی - حسین جعفری و داود جعفری انتشارات پردازش
5. طرح‌ریزی واحدهای صنعتی - عبدالرسول انتظاری هروی - مؤسسه انتشارات جهان جام جم

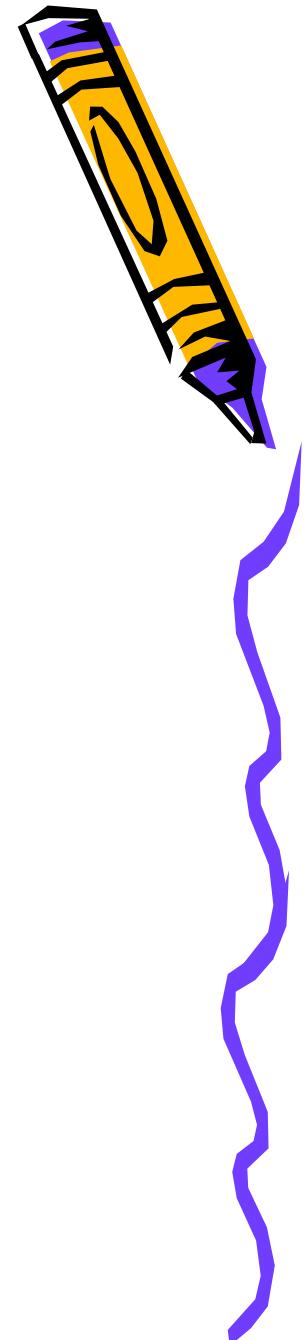
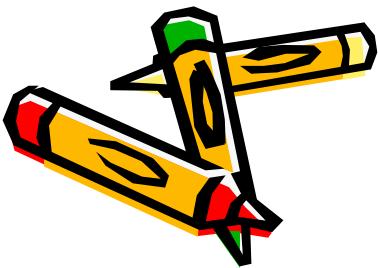
نحوه ارزشیابی

- امتحان میان ترم ۴ نمره
- امتحان پایان ترم ۱۰ نمره
- پروژه و ارائه ۵ نمره
- حضور و غیاب ۱ نمره

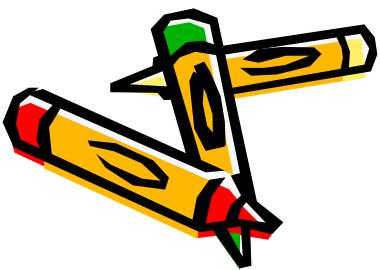
فصل اول

مقدمه و تعاريف

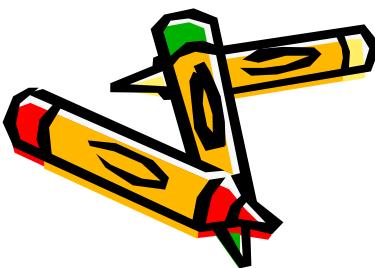

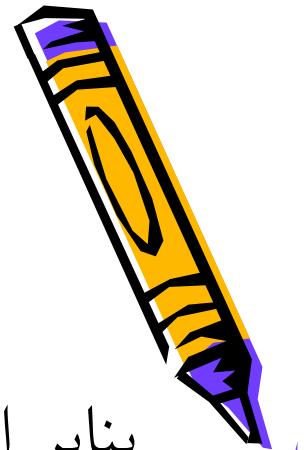
- طرح‌ریزی عبارت است از برنامه ریزی، طراحی، بهبود و پیاده سازی سیستمها به نحوی که موثر ترین عملکرد را فراهم شود.
- طرح‌ریزی واحد های صنعتی: برنامه ریزی، طراحی، بهبود و پیاده سازی سیستم ها متشکل از تعیین چیدمان (طرح استقرار تجهیزات و بخشها) و انتخاب سیستم حمل و نقل می باشد به نحوی که حد اکثر کارایی از تلفیق منابع حاصل گردد.

چیدمان عبارتست از آرایش منسجم و هماهنگ تجهیزات و ماشین آلات در یک واحد تولیدی به نحوی که حداکثر بهره برداری از ترکیب ماشین آلات، تجهیزات، مواد، نیروی انسانی حاصل شود.

- سیستم حمل و نقل عبارتست از تعیین سیستمی که با حداقل هزینه، جریان کالا (افراد یا اطلاعات) را طوری برقرار نماید که مطلوبیت مکانی لازم برای انجام عملیات تولیدی بر اساس نحوه تجهیزات میسر گردد.
- مطلوبیت مکانی: اقلام مورد نیاز در مکان مناسب و در زمان مناسب به اندازه مناسب در دسترس باشد.
- بعارتی طرح‌ریزی واحد های صنعتی ، ترتیب قرار گرفتن سالن ها ، بخش ها ، ایستگاه های کاری ، ماشین آلات و تجهیزات ، مواد ، نیروی انسانی به نحوی است که حداکثر راندمان در تولید محصول بدست آید.

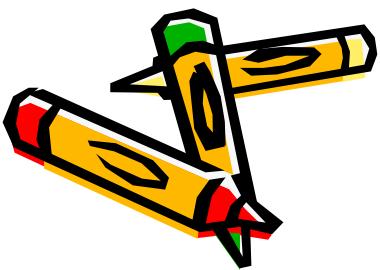

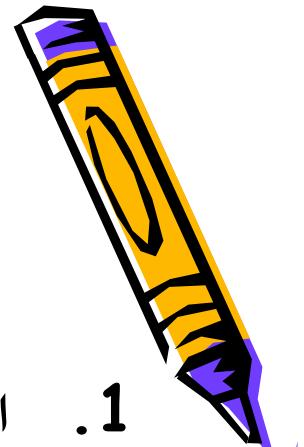
بنابر این طرح ریزی دارای دو مولفه است:

– طرح استقرار

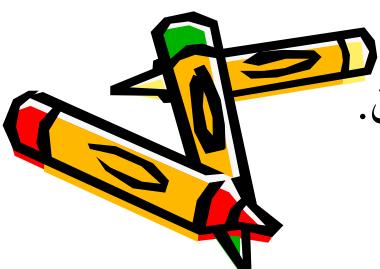
– سیستم حمل و نقل

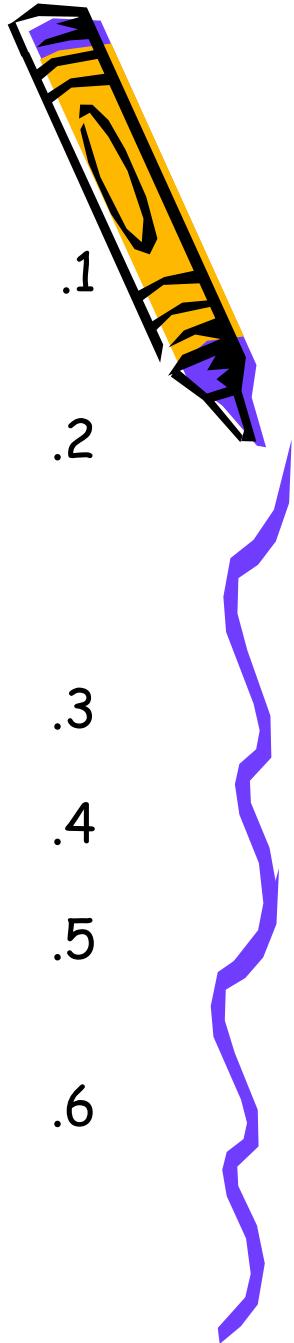
که هیچگونه تقدم و تاخری نسبت به هم ندارند.

1. اقتصادی بودن تولید: برای حفظ کارایی سیستم باید جریان مواد مناسب باشد.
2. کارایی: برای حفظ کارایی به یک سیستم مرتب و منظم نیاز داریم.
3. حجم بالای سرمایه گذاری: ایجاد واحد های صنعتی ، درصد بالایی از تولید ناخالص ملی را در بر می گیرد لذا باید کاری کرد که سرمایه به هدر نرود.
4. بهبود و گسترش: واحد های صنعتی برای توسعه و بهبود سطح فعالیتها توسعه می یابند. معمولاً 25% سطح زیر بنای هر واحد تولیدی در حال گسترش می باشد .
5. هزینه بالای حمل و نقل : حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد هزینه های تولیدی، هزینه حمل و نقل است.
6. ضرورت صرفه جویی در منابع مواد اولیه: به دلیل محدود بودن.

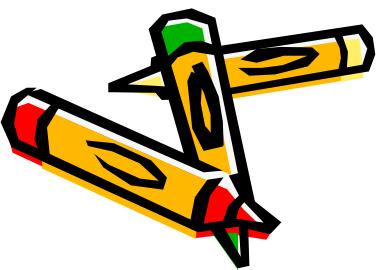

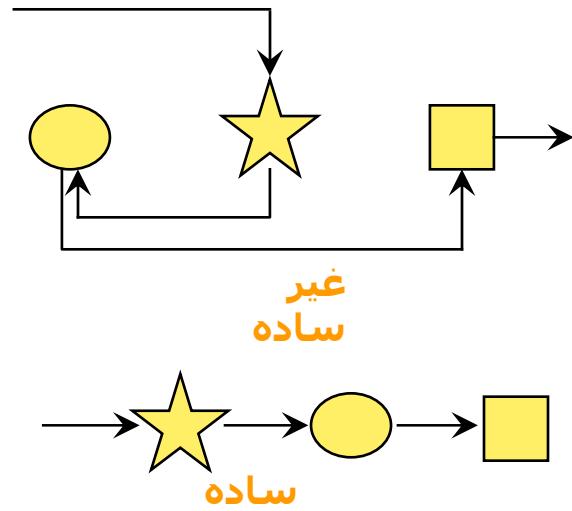
آسان سازی فرایند تولید و ایجاد جریان مواد مناسب: بخش ها و ماشین آلات طوری قرار گیرند که جریان برگشت مواد(برگشت به عقب) به حداقل برسد. حداقل کردن تأخیرات، بهبود سیستم کنترل و نظم جریان مواد

کوتاه کردن زمان کل تولید و به حداقل رساندن حمل و نقل و جابه جایی ها: کنار هم قرار گرفتن ماشین الاتی که بر روی یک قطعه پردازش انجام می دهند، کاهش قطعات نیمه ساخت و در انتظار نوبت پردازش، انجام عملیات های ممکن بر روی قطعه در هنگام حرکت مانند روغن زدایی، استفاده از نیروی جاذبه و سطح شیب دار در سیستم حمل و نقل

حداقل کردن سرمایه گذاری روی ماشین آلات: خرید ماشین های مناسب(ماشین های سه کاره و پنج کاره)، قرار گیری صحیح ماشین آلات و زمانبندی مناسب در استفاده از آنها افزایش انعطاف پذیری کارخانه در تغییرات: قابلیت انعطاف پذیری و تغییر در چیدمان ماشین آلات به علت وجود تغییر در تقاضای محصولات و حتی ورود محصول جدید حداکثر بهره وری از نیروی انسانی، ماشین آلات و زمین: حداقل کردن راه رفتن، قرار دادن تجهیزات در مکان مناسب و دسترس، هماهنگی بین نیروی انسانی و ماشین آلات، تعادل سیکل کاری تأمین راحتی، ایمنی و اطمینان پرسنل: توجه به نور، حرارت محیط، ایمنی، سر و صدا، تمیزی محیط

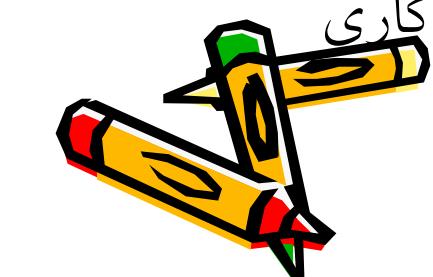
معیارهای کارایی (عملکرد خوب) در طراحی کارخانه

۱- روان بودن فرآیند تولید :
بدون وقفه

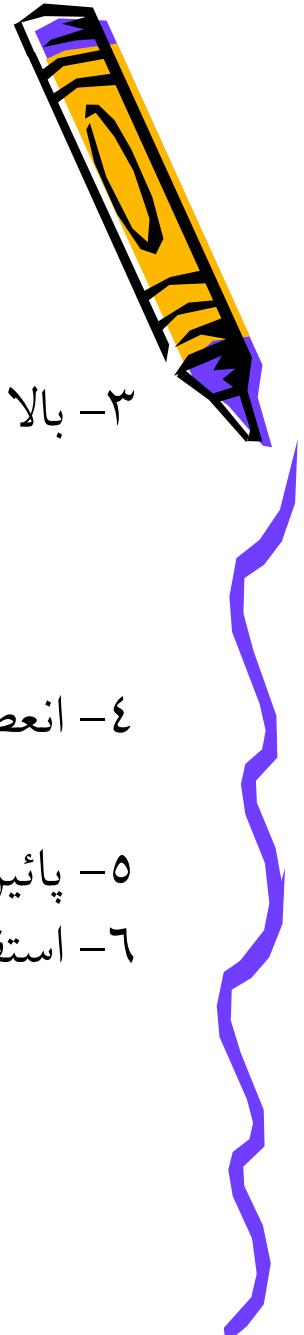
مسیر ساده : مسیری که حتی المقدور
مستقیم بوده و برگشت به عقب وجود نداشته باشد.

۲- کم بودن حجم انتقال مواد :

قرار دادن دستگاه ها با توجه به ترتیب عملیات
کم کردن فاصله بین دستگاهها و دپارتمان ها و ایستگاههای کاری
استفاده از ظرفها و تجهیزات حمل و نقل مناسب

معیارهای کارایی (عملکرد خوب) در طراحی کارخانه

۳- بالا بودن سرعت گردش مواد در جریان ساخت :
استفاده از ماشین آلات و تجهیزات با کارایی بالا

طراحی مناسب فرآیند

طراحی مناسب ایستگاههای کاری

۴- انعطاف پذیری :

در مقدار، نوع و حتی فرایند تولید

۵- پائین آوردن حجم سرمایه گذاری

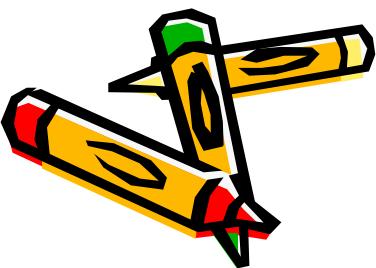
۶- استفاده مؤثر از نیروی انسانی :

بالانس خطوط تولید

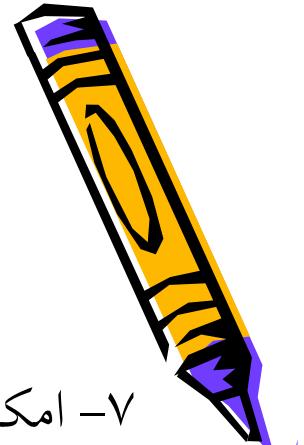
حمل و نقل های دستی

قراردادن مواد و قطعات در محلهای مناسب

هماهنگی انسان و ماشین

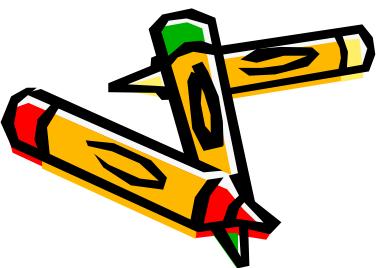
معیارهای کارایی (عملکرد خوب) در طراحی کارخانه

- امکانات رفاهی کافی برای کارکنان
- ایمن بودن شرایط کاری
- حریق
- صدمات ← چیدمان

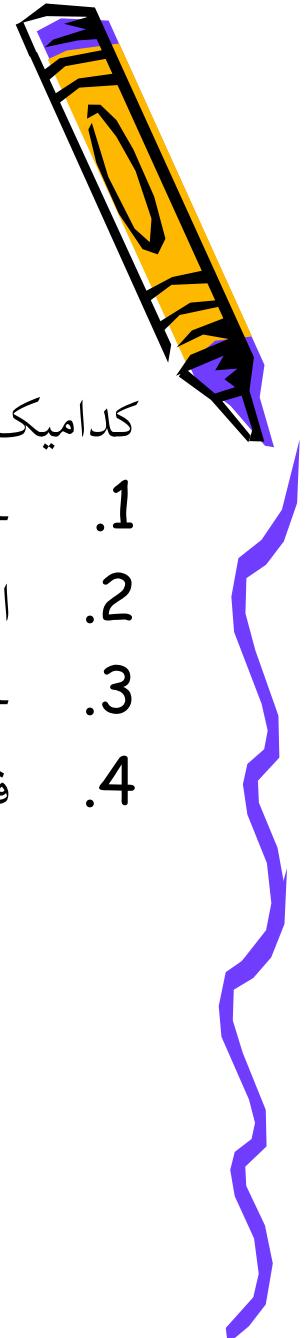
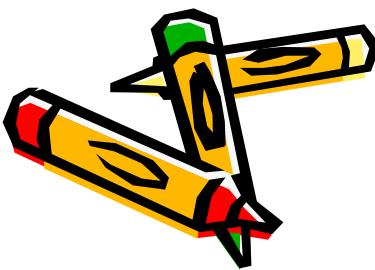
(مثل درمورد میزهای تراشکاری که امکان پرتاب قطعه ازدستگاه وجود دارد)

- راههای خروج اضطراری
- توجه به ارگونومی
- نور
- رنگ محیط
- رطوبت
- جهت وزش باد

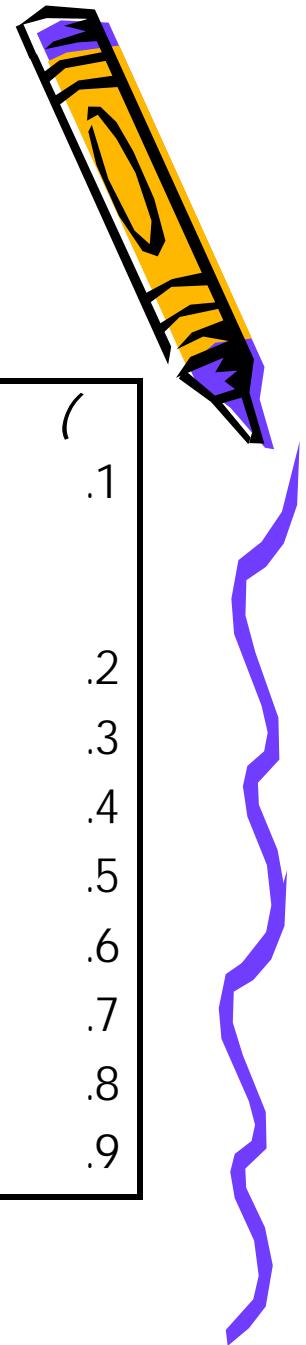
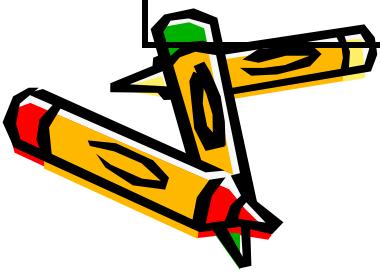

سوال؟

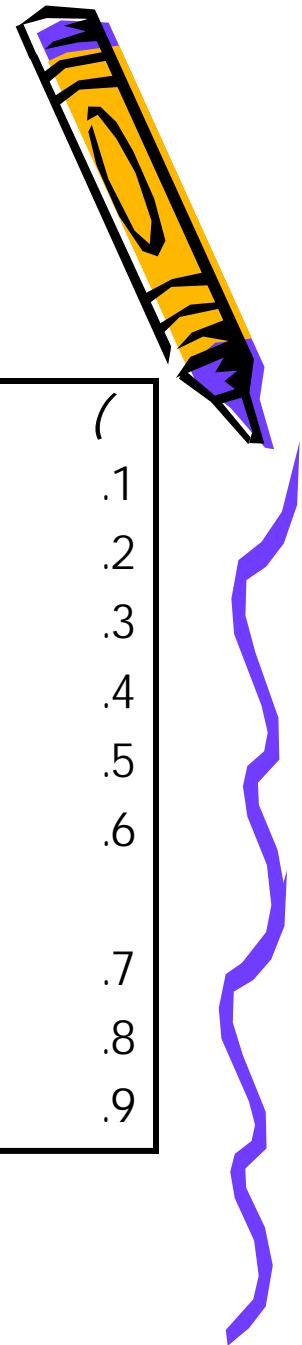
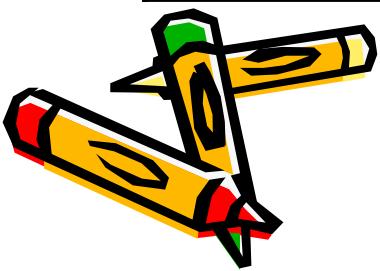
- کدامیک از عوامل زیر جز اهداف طراحی کارخانه نمی باشد؟
1. حداکثر استفاده از زمین
 2. استفاده بهینه از نیروی انسانی
 3. حداقل کردن ضایعات
 4. فراهم آوردن امکانات رفاهی و ایمنی برای کارمندان و کارگران

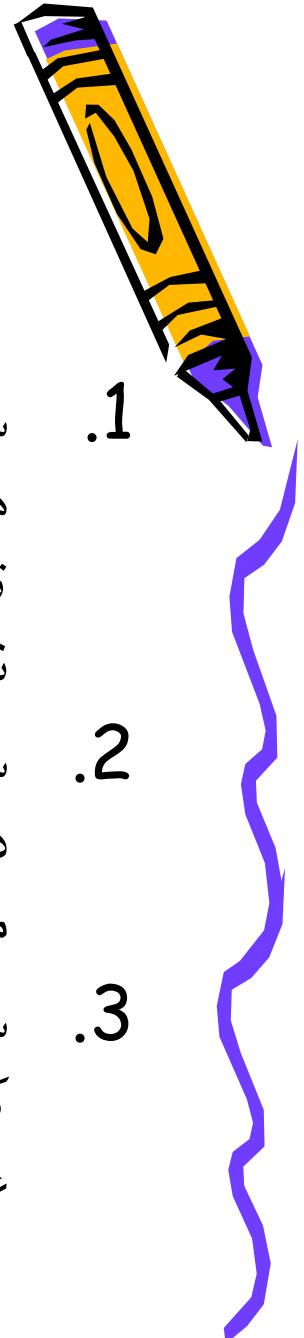

.10	:	(
.11	:	.1
.12		
.13		
.14	()	.2
.15	()	.3
.16		.4
.17		.5
.18		.6
.19		.7
.20		.8
		.9

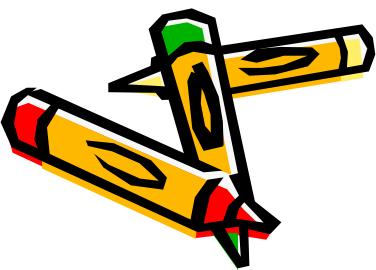

.	.10	:	(
()	.11	:	.1
	.12		.2
	.13		.3
	.14		.4
	.15		.5
	.16		.6
	.17		.7
	.18		.8
	.19		.9
	.20		

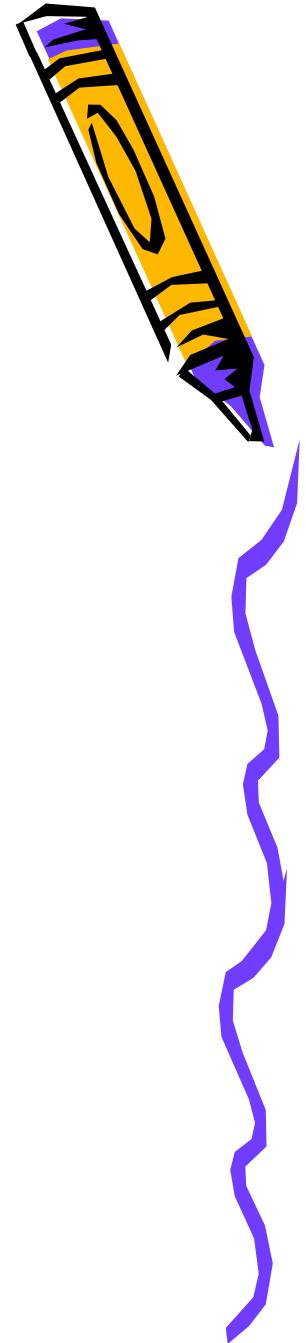
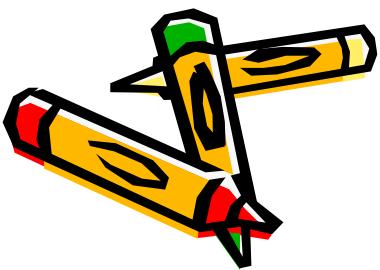
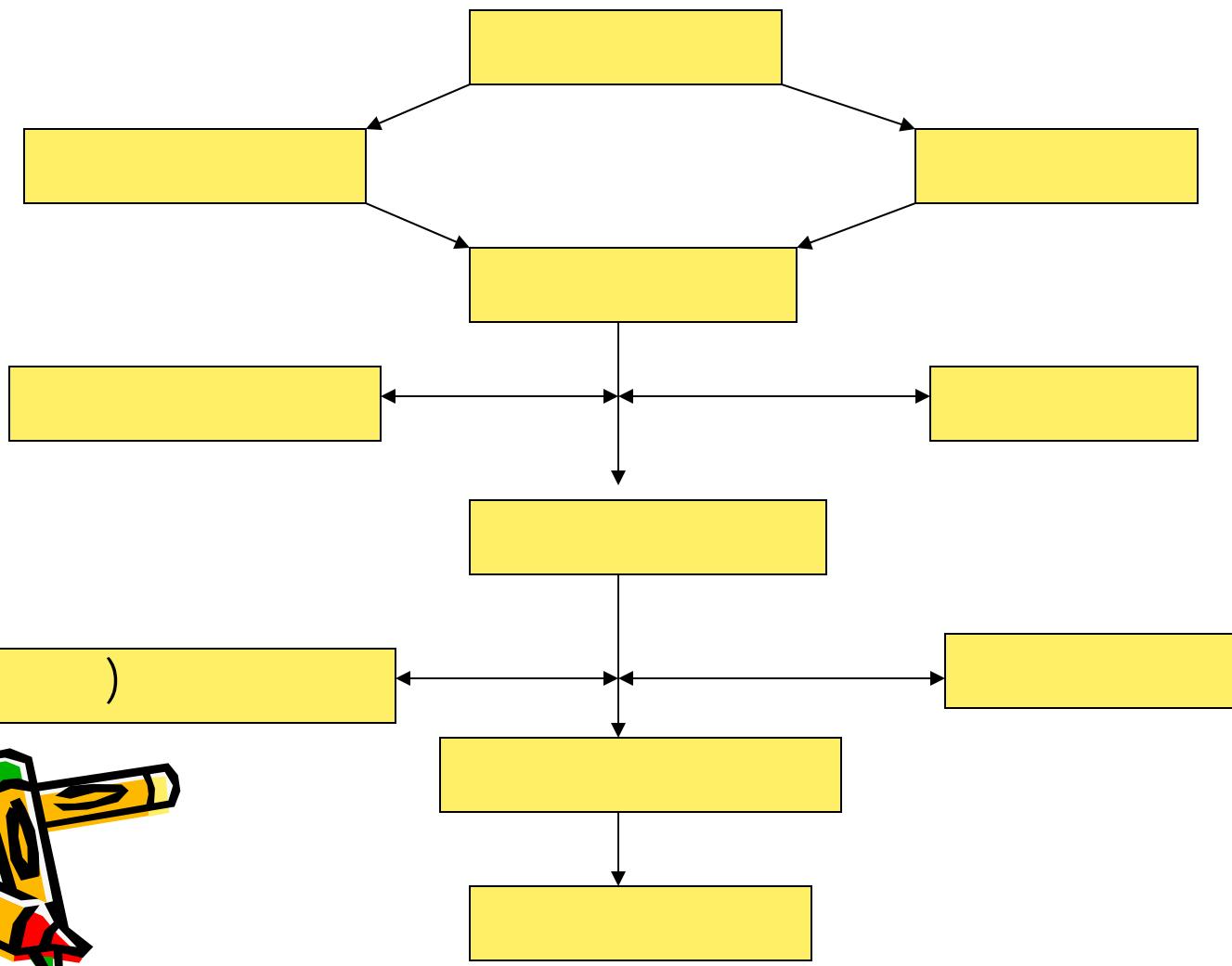

1. سطح کلان (**Site Plan**): طرحی است که داخل کارخانه و همه عناصر اصلی آن مثل سالن تولید، مراکز خدماتی و غیر تولیدی، خیابانها، فضای سبز و عناصر جنبی مثل خط آهن را نشان می دهد.
2. سطح میانی (**Production Department**): که در آن داخل سالن های کاری و کارگاههای مربوط به هر سالن را نشان می دهد.
3. سطح جزئی (**Work Station**): در این سطح ایستگاههای کاری داخل هر کارگاه و محل ماشین ها، ابزارآلات، قفسه ها و غیره را نشان می دهد.

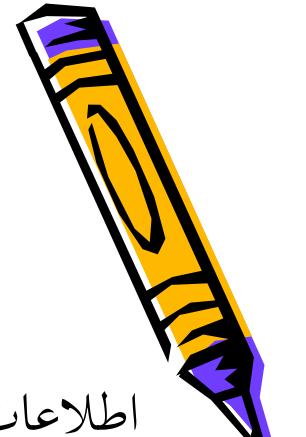
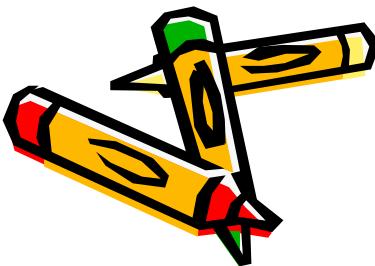
Systematic Layout Planning (SLP)

منابع اطلاعاتی اصلی در طرح‌ریزی

اطلاعات کلیدی مورد نیاز جهت طرح‌ریزی واحد های صنعتی بطور خلاصه به قرار زیر است: (P.Q.R.S.T)

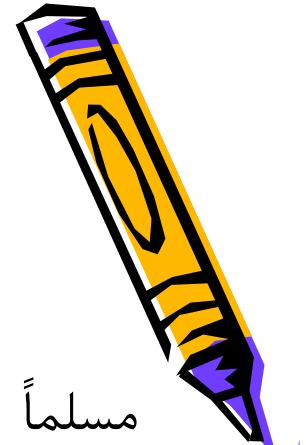
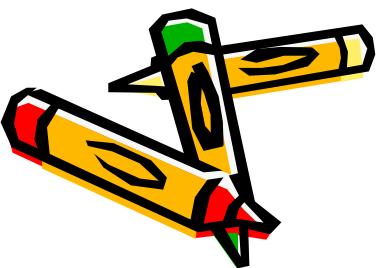
1. محصول (Product): چه چیزی قرار است تولید شود.
2. مقدار (Quantity): چه مقدار از هر یک از اقلام باید تولید شود.
3. روش تولید (Routing): محصول چگونه ساخته میشود. (فرایند و ترتیب عملیات).
4. خدمات پشتیبانی (Supporting): چه ماشین آلات و تجهیزاتی مورد نیاز است.
5. زمان (Time): طی چه زمانی باید محصول تولید شود.

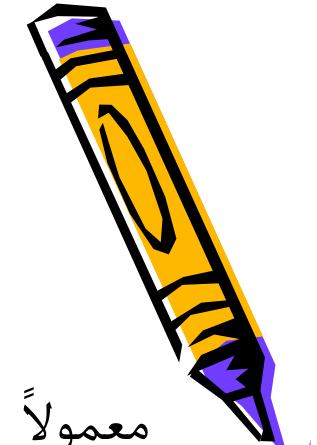
انواع طرح‌ریزی کارخانه

مسلماً طراحی کارخانه فقط برای کارخانجات جدید مصدق پیدا نمی‌کند و بسیاری از مسائل طراحی کارخانه در انواع مختلفی پیش می‌آید که متداولترین آنها عبارتند از:

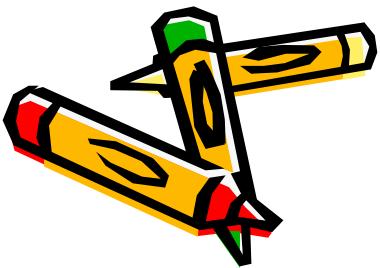
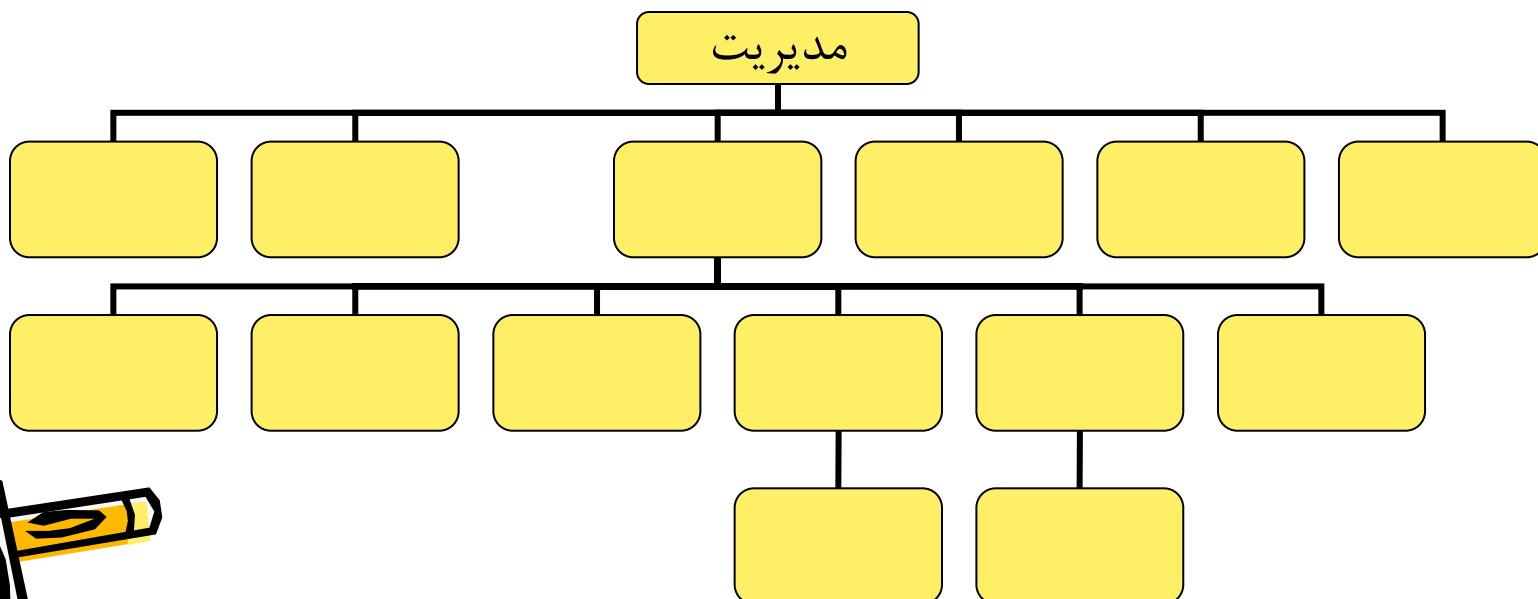
- .1 تغییر طرح محصول
- .2 بزرگ کردن دپارتمانها
- .3 کوچک کردن دپارتمانها
- .4 اضافه کردن محصول جدید
- .5 تغییر محل یک دپارتمان
- .6 اضافه کردن یک دپارتمان
- .7 جایگزینی دستگاه‌های قدیمی
- .8 تغییر روش تولید
- .9 طراحی کارخانه جدید

جایگاه بخش طراحی کارخانه در تشکیلات سازمانی

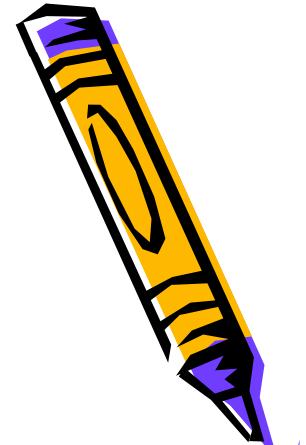

معمولًاً سازمانهای خیلی کوچک دارای دپارتمان طراحی نیستند ولی در دیگر کارخانجات بیشتر آمار نشان دهنده اینست که دپارتمان مهندسی صنایع متولی این امر میباشد، پیشنهاد "اپل" نمودار زیر است:

مطالعات امکان پذیری

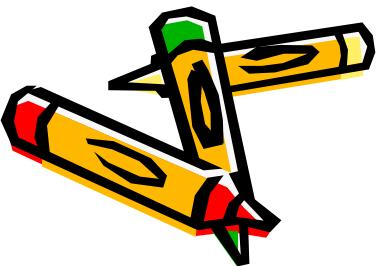
Feasibility Study

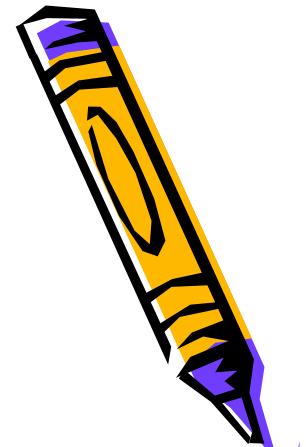
سه مرحله امکان پذیری :

- ✓ امکان پذیری اقتصادی (مطالعه بازار، کشش بازار، وضعیت فروش و قیمت محصول، وضعیت مشتریان و رقبا، سیاست های دولت)
- ✓ امکان پذیری فنی (نوع تکنولوژی مورد نیاز و امکان دستیابی به آن، امکان تعمیر ماشین آلات و تهیه لوازم یدکی، محل استقرار کارخانه، وجود نیروی انسانی متخصص،)
- ✓ امکان پذیری مالی (مانند نقطه سربه سر و سود آور بودن محصول)

مسئولیت تمام مسائل فوق با مهندسی صنایع است

مطالعه بازار

این مرحله که اولین گام هر فرآیند اقتصادی به شمار می رود

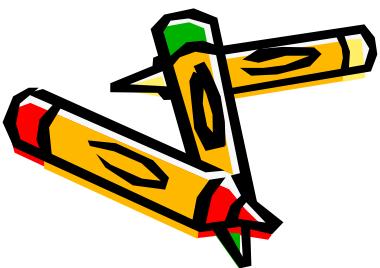
- ماهیت مشتریان: چه کسانی، کجا هستند، چرا محصول را می خرند

- عمر مفید محصولات:

- وضعیت رقیبان، واردات و صادرات

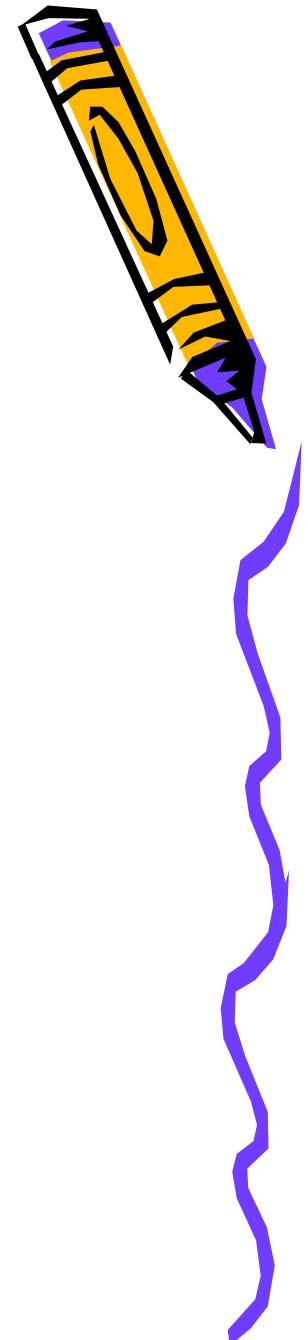
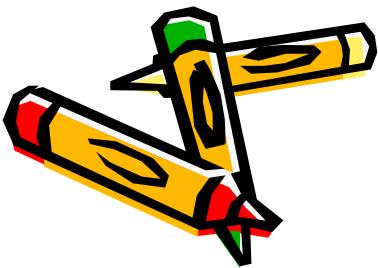
- سیاستها و مقررات دولتی نظیر یارانه ها

- تعیین قیمت تمام شده محصول

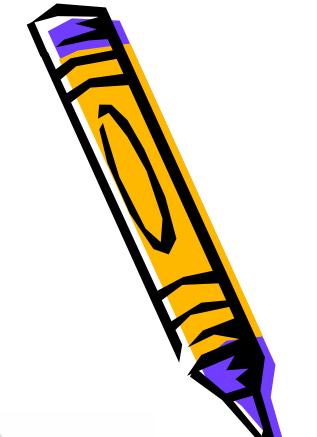

فصل دوم

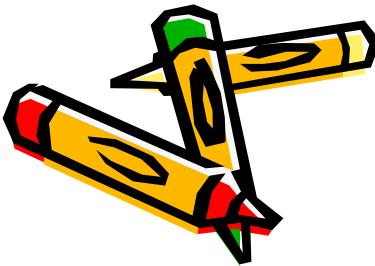
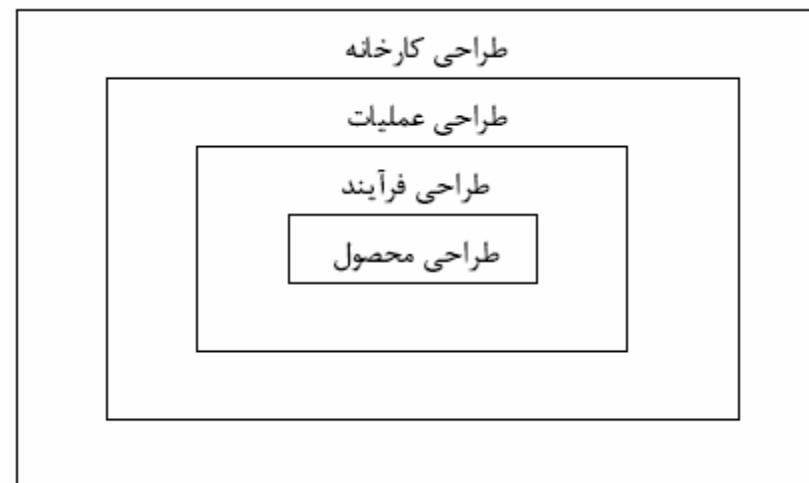
طراحی تولید

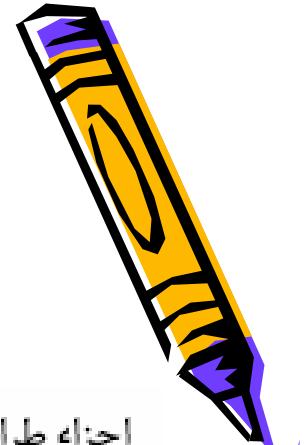
طراحی تولید

فعالیتهایی که شامل بررسیهای راجع به محصول، روشهای مختلف تولید و انتخاب تجهیزات می‌شود را طراحی تولید گویند.

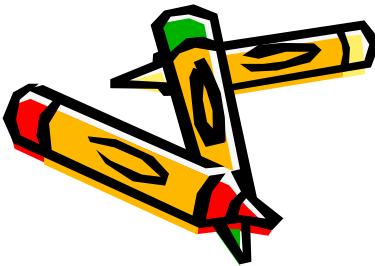

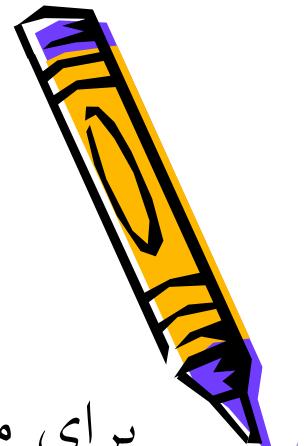
طراحی تولید

اجزاء طراحی تولید به شرح زیر می باشد:

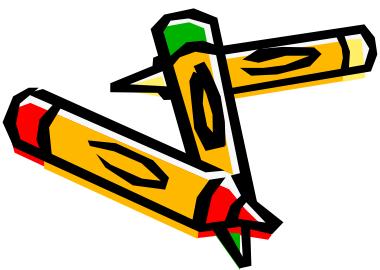
- ۱ - طراحی محصول (تحقیق و توسعه، طراحی و آزمون)
- ۲ - طراحی فرآیند (تحلیل مشخصات، بررسیهای لازم در مورد ساخت یا خرید قطعات، انتخاب مواد، انتخاب فرآیند، تعیین عملیات ساخت، انتخاب و مشخص نمودن تجهیزات اصلی و جانبی، تعیین توالی عملیات و ارائه مسیرهای تولید)
- ۳ - طراحی عملیات (تحلیل و طراحی روشها، اندازه گیری و سنجش کار، استانداردهای کاری، نیروی انسانی مورد نیاز)
- ۴ - طراحی کارخانه (طراحی جریان مواد، طراحی سیستمها، تحلیل رابطه فعالیتها، تخصیص فضاهای طراحی انبار، تعیین خصوصیات ساختمانها و تاسیسات)
- ۵ - آزمون و تصحیح (مطالعات ارزیابی و کسب اطلاعات، بازخور اطلاعاتی)

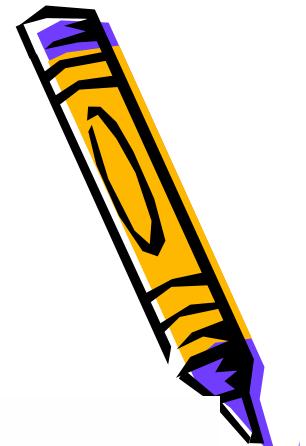

برای مطالعه و طراحی محصول موضوعات زیر مورد بررسی قرار می
گیرند:

- ۱ - تعریف یا شناخت محصول
- ۲ - دوره عمر محصول
- ۳ - مهندسی محصول
- ۴ - آنالیز ارزش

تعريف یا شناخت محصول

هر محصولی می‌بایست از جنبه‌های اقتصادی - اجتماعی - فنی و ... مورد شناسایی قرار گیرد که برخی از آنها عبارتند از:

الف) کاربرد، خصوصیات فیزیکی (استحکام، ابعاد، وزن، دوام و ...)، غیرفیزیکی، کارکردی، سطح کیفیت و تلرانس (از این بحث فرآیند انتخاب می‌شود)

ب) مصرف کنندگان، تاریخچه مصرف (که در آن صورت شاخص نوع محصول بدست می‌آید)

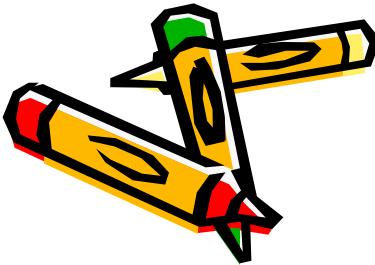
ج) فرمولها - روش ساخت، نقشه‌های فنی، مواد اولیه

د) رقبا

ه) کالاهای مشابه و جانشین و مکمل و کیفیت هر یک

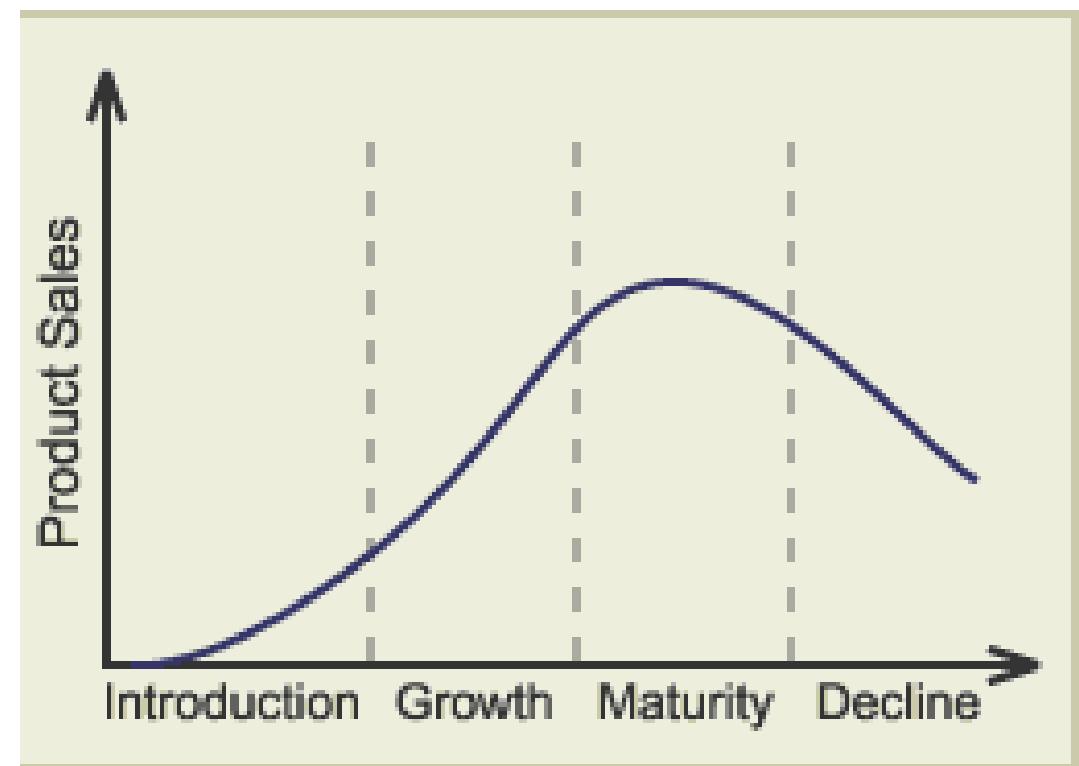
و) فصلی بودن محصول

آنچه که محصول را شناسایی می‌کند دارای دو مشخصه کلی است: مشخصه مربوط به نیاز مشتری و مشخصه مربوط به کارخانه.

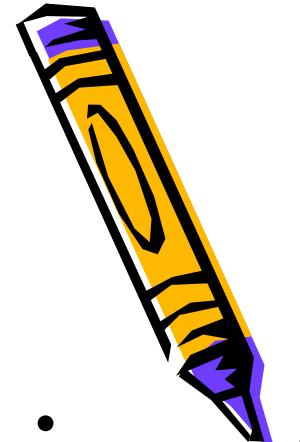

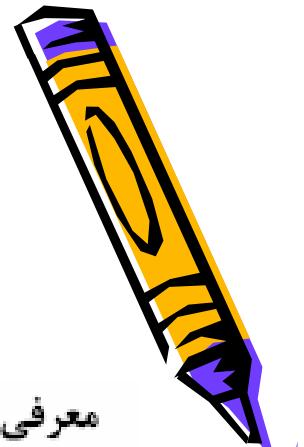
منحنی چرخه عمر محصول Product Life Cycle Diagram

- دورة عمر محصول نشان دهنده دوام آن در بازار می باشد که شامل ۵ مرحله است

QuickMBA.com

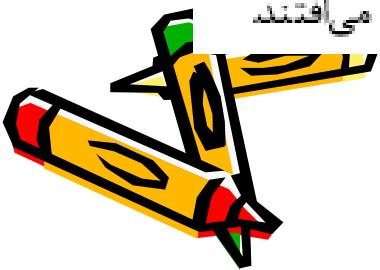
معرفی محصول:

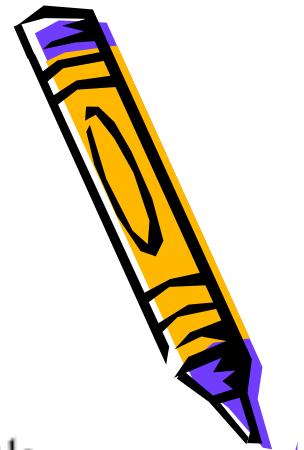
در این دوره محصول ناشناخته است، مصرف کنندگان رغبتی به مصرف محصول ندارند و فروشنده مجبور به تبلیغ و دادن تخفیف جهت آشنازی مصرف کنندگان می‌باشد. این مرحله پتانسیل بالای نیاز دارد
مرحله رشد:

در این مرحله مصرف کننده‌ها با آن آشنا شده‌اند و اغلب در صدد آزمایش آن هستند، تولیدکنندگان در صدد توزیع بیشتر محصول در بازار می‌باشند و خرده فروشان کمی قیمت را بالا می‌برند.

مرحله بلوغ:

در این مرحله رقابت محسوس می‌شود و رقبا با مشاهده موفقیت محصول شروع به ورود در بازار می‌کنند در این حالت نرخ رشد کاهش می‌یابد و اغلب تولیدکنندگان در صدد بهبود کیفیت محصول هستند در این دوره با توجه به ورود رقبا هزینه‌های بازاریابی افزایش می‌یابد و کم کم بحث کاهش سود بوقوع می‌رسد. در این دوره اغلب تولیدکنندگان به فکر جدیدی راجع به محصول یا محصول دیگر می‌افتنند

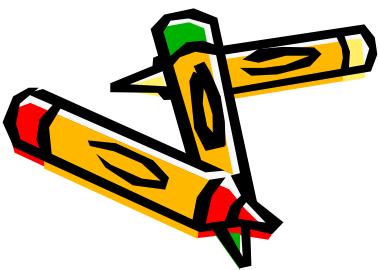

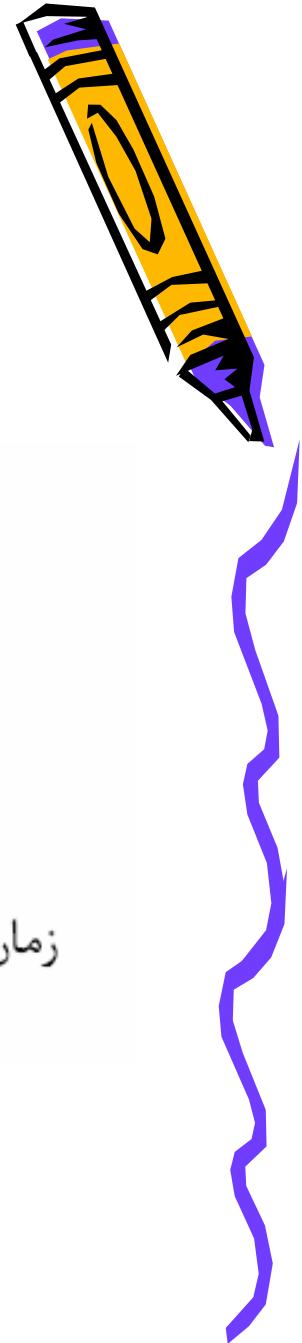
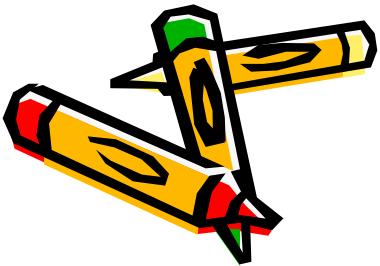
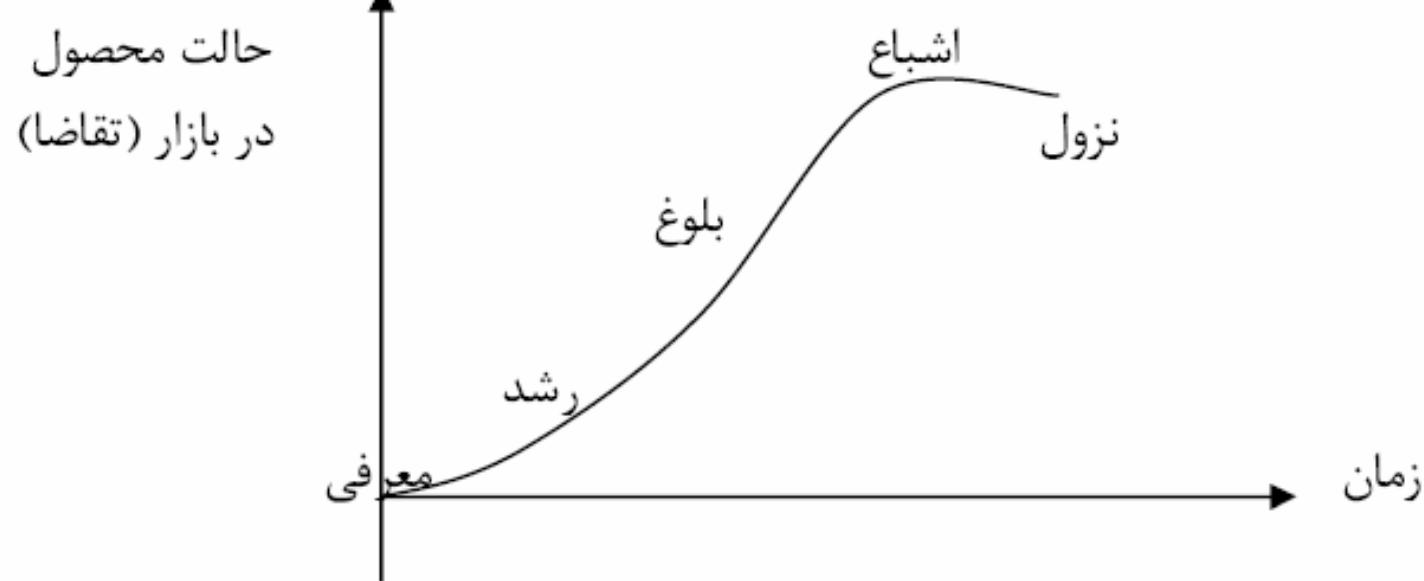
مرحله اشیاع:

در این مرحله تقاضا در بالاترین حد خود است و محصول در تهدید رقبا قرار می‌گیرد و عرضه نسبت به تقاضا بالاتر می‌رود فروش شرکت کاهش می‌یابد و رقابت در قیمت و بازاریابی افزایش می‌یابد. در این مرحله تولیدکنندگان به فکر تنوع یا تغییر حتمی محصول هستند.

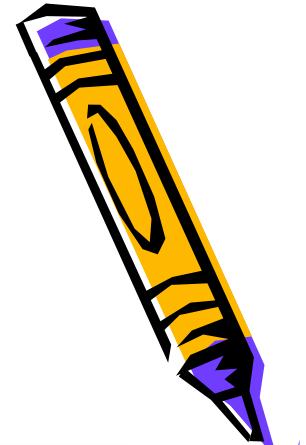
مرحله نزول:

در این مرحله تقاضا به شدت کاهش می‌یابد و حیات محصول در بازار بستگی به نگهداشتمن هزینه‌ها دارد. رقبا کالاهای جدید را وارد بازار کرده‌اند و اغلب ادامه به زیان تولیدکننده است.

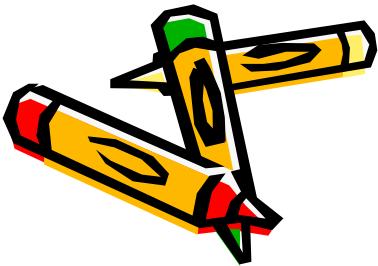

مهندسی محصول

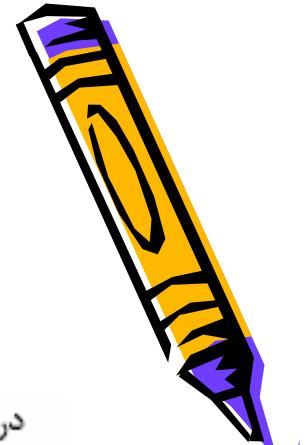

مهندسی محصول فعالیتی است که برای طراحی اولیه یا طراحی مجدد محصول صورت می‌پذیرد.
محصول طراحی شده باید حداقل، خصوصیات زیر را داشته باشد:

- احتیاجات مشتریان را برآورده سازد
- بصورت اقتصادی تولید شود و حتماً سودآوری آن تضمین شود
- کیفیت آن در حد مشخصی از قبیل تعیین شده باشد

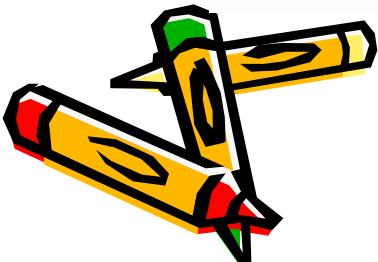
آنالیز ارزش

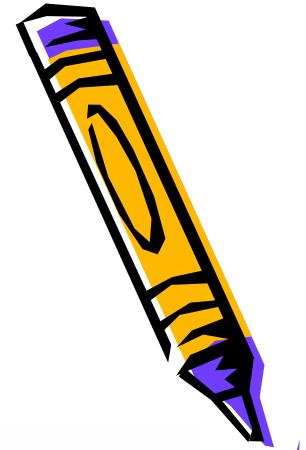
در مرحله ارزیابی محصول به آنالیز ارزش اشاره شد. این فعالیت اغلب توسط قسمتهای تولید، کنترل کیفی، خرید و یا احياناً برخی دپارتمانهای دیگر انجام می‌شود. در آنالیز ارزش به دنبال کاهش هزینه‌ها و سهولت ساخت محصول می‌باشیم در این ارزیابی موارد زیر مطرح می‌شود

- آیا مواد اولیه ارزانتر و بهتر وجود دارد
- آیا روش‌های بهتر جهت تولید وجود دارد
- آیا تغییر در ترانسها وجود دارد
- آیا کیفیت تعریف شده نسبت به کیفیت مورد انتظار قابل تغییر است (تطابق کیفیت مورد نظر مشتری یا کیفیت طراحی شده)
- آیا جنس قطعات قابل تجدیدنظر می‌باشد.
- آیا روش مونتاژ سهل‌تر وجود دارد.

چنانچه ملاحظه می‌شود آنالیز ارزش به دنبال ارزانتر شدن همراه با رسیدن به کیفیت مورد نیاز با روش‌های تولید ساده‌تر با عملکرد مناسب برای محصول می‌باشد.

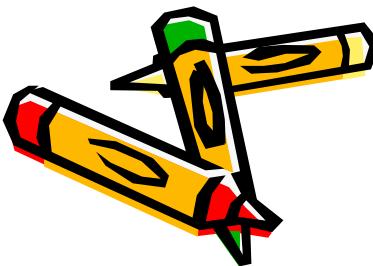

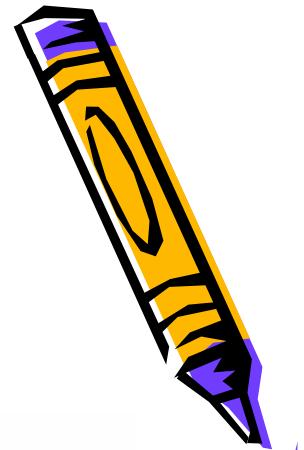
طراحی فرآیند

در طراحی فرآیند مشخص می‌شود که محصول چگونه تولید می‌شود. طراحی فرآیند بخشی از طراحی تولید است که شامل بررسیهایی راجع به فرآیند واحد، ترکیب فرآیندهای واحد و انتخاب یک فرآیند مناسب می‌باشد.

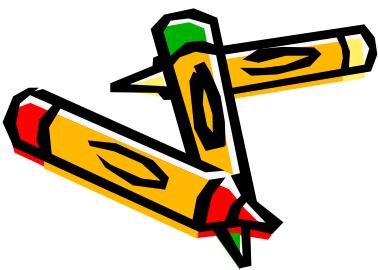
تذکر: فرآیند واحد: ساده‌ترین عملیاتی که در کوچکترین جزء، فرآیند تشکیل می‌شود و اغلب به صورت تبدیل مواد است. به عبارت دیگر برای ایجاد تغییر مشخص بر روی مواد، قطعات و محصولات انجام می‌شود مثل سوراخ کردن یا خم کردن در مورد قطعات فلزی، خشک کردن یا مخلوط کردن در مورد قطعات شیمیایی، چسباندن یا متصل کردن در مورد دو قطعه. فرآیند واحد باعث بیان جزئی‌ترین عملیات است که ایجاد یا ترکیب یک فرآیند را ساده می‌سازد و امکان جع آوری اطلاعات تفصیلی را مهیا می‌کند.

اجزاء طراحی فرآیند به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- تعیین عملیات مورد نیاز برای تولید هر قطعه
- ۲- شناسایی روشها و انواع مختلف تجهیزاتی که عملیات جزئی را انجام می‌دهند
- ۳- تعیین زمان تولید و محاسبه کسر ماشین آلات برای هر روش عملیاتی
- ۴- بهینه کردن تعداد ماشین آلات و استاندارد کردن آن
- ۵- ارزیابی اقتصادی روشها
- ۶- انتخاب روش مناسب با توجه به معیارهای از قبل تعیین شده و توافق شده

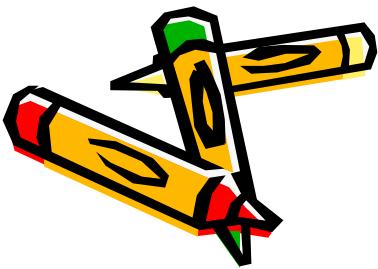
رویه طراحی فرآیند

- ۱- جمع آوری اطلاعات اولیه (نقشه‌های محصول - مشخصات کارکردی و کیفیت - صورت مواد و یا لیست قطعات - طرح تولید - دسترسی به قطعات)
- ۲- تحلیل اسناد قطعات (مشخصات قطعات - روش‌های کمکی برای تجسم قطعات - مونتاژها و زیر مونتاژها - انتخاب مواد - تحلیل ابعاد و ترانسها - تهیه برگه مشخصات ویژه یا بحرانی)
- ۳- شناخت فرآیندهای واحد
- ۴- ترکیب فرآیندهای واحد (قراردادن عملیات در یک سلسله منطقی با توجه به تقدم اجباری و تقدم کارکردی (اختیاری))
- ۵- بررسی تجهیزات و ابزار آلات (تعریف پارامترهایی مثل طول عمر - قیمت - خدمات بعد از فروش - تعمیرپذیری و لیست ماشین آلات وابزار آلات ... برای مقایسه و انتخاب تجهیزات و مقایسه تجهیزات خاص و چندمنظوره، انتخاب بهترین)
- ۶- تعیین روش و تجهیزات حمل و نقل
- ۷- تخمین هزینه‌های تولید
- ۸- عوامل ساختمانی (فضای موجود - فضای بین ستونها - ظرفیت باری کف - ارتقای سقف)
- ۹- تکمیل طراحی فرآیند (تهیه و تکمیل انواع فرمها و نمودارهای نمایش عملیات)

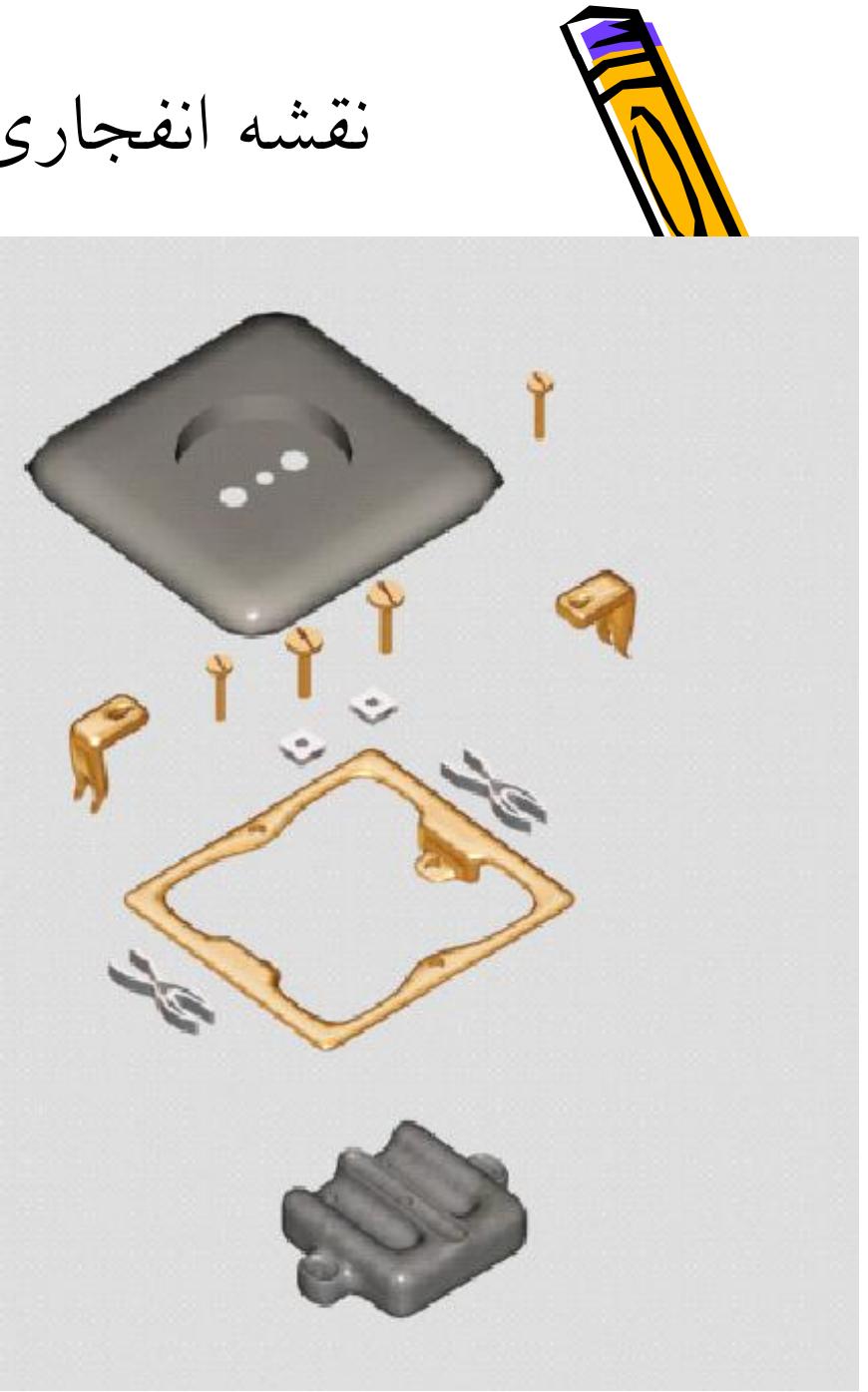
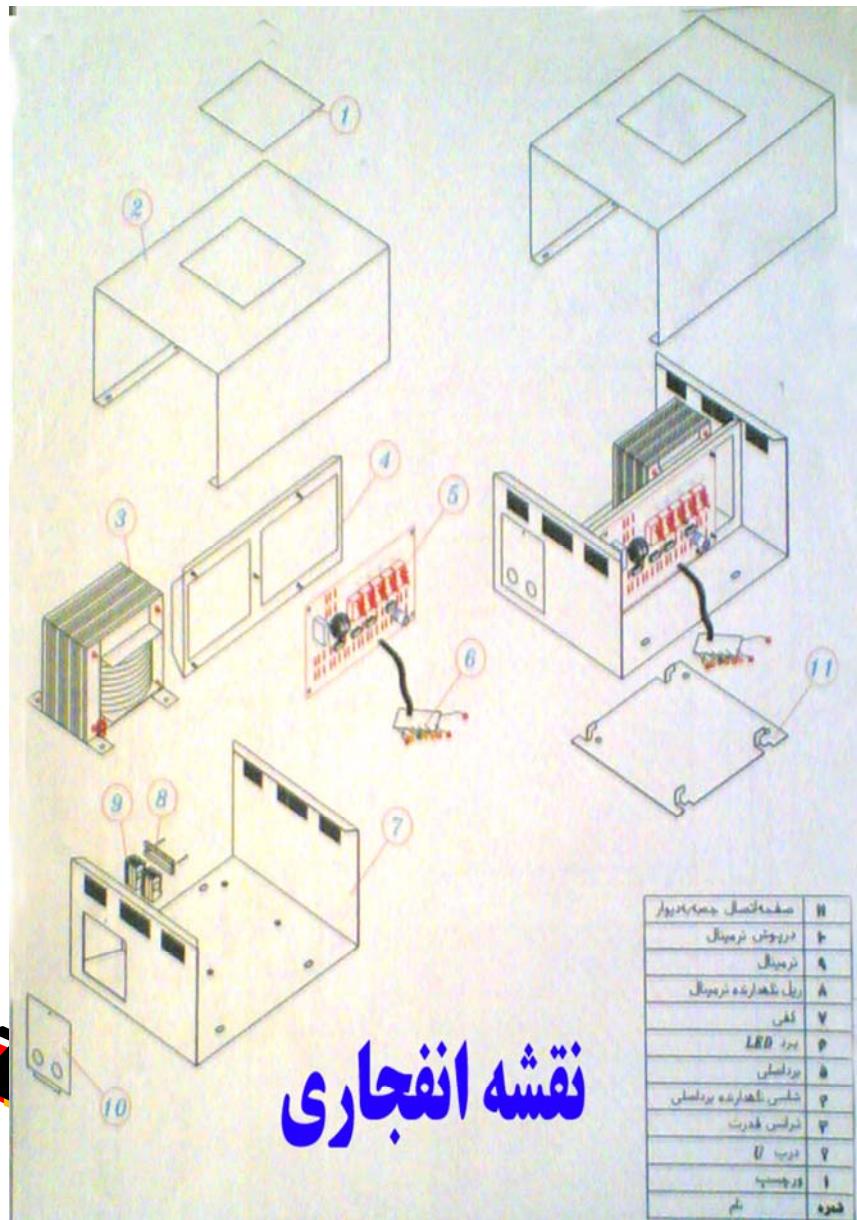

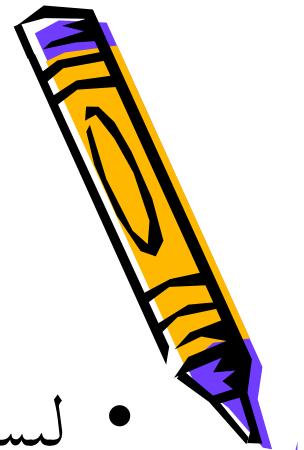
روش های ثبت وقایع و روش کار موجود

- عکس محصول یا ماقت آن

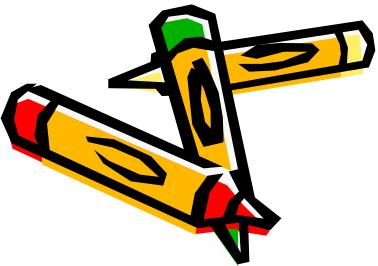

نقشه انفجاری (نقشه باز شده محصول)

- لیست قطعات
- لیست مواد
- لیست ماشین آلات
- لیست ابزار آلات
- برگه عملیاتی
- جدول فرایند عملیات (برگه مسیر تولید) - برگه مسیر عملیات

Part list

فرم لیست قطعات									
تاریخ بازنگری					شرکت محصول				
صفحه از									
ملاحظات	تعداد کل	خرید / ساخت	ابعاد	جنس	شماره نقشه	تعداد در محصول	تعداد قطعه	نام قطعه	شماره قطعه
تایید کننده					تهیه کننده				

لیست قطعات اطلاعاتی راجع به موارد ذیل را در اختیار می‌گذارد:

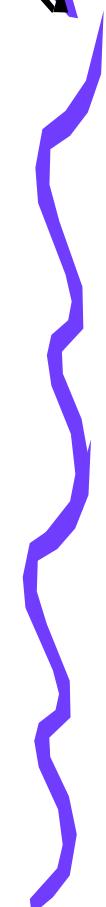
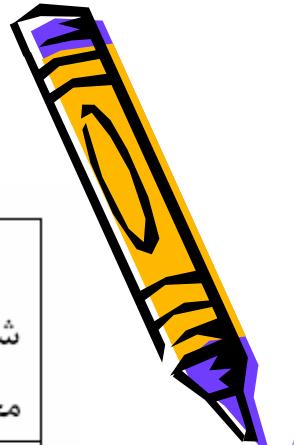
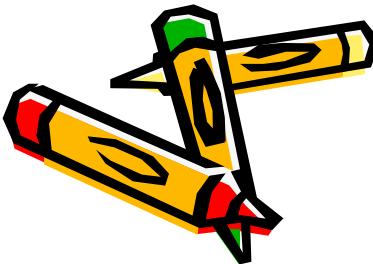
۱ - شماره قطعه

۲ - نام قطعه / قطعات

۳ - تعداد قطعه / قطعات (در محصول و در کل)

۴ - نقشه‌های مرجع

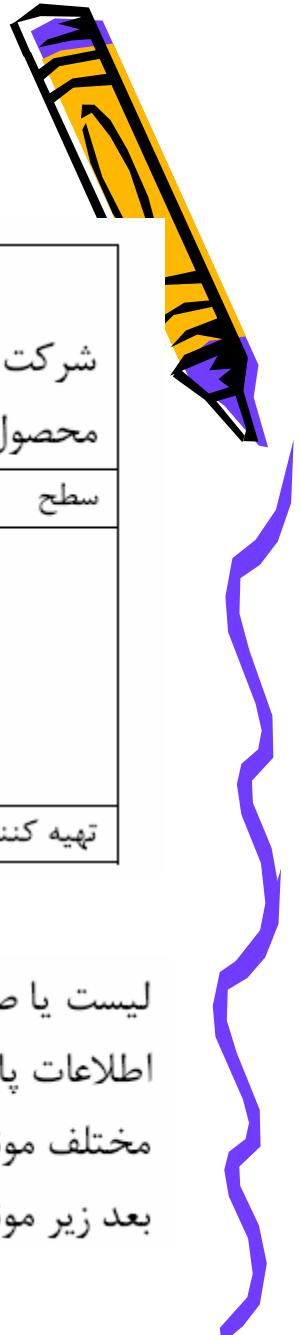
۵ - خرید / ساخت

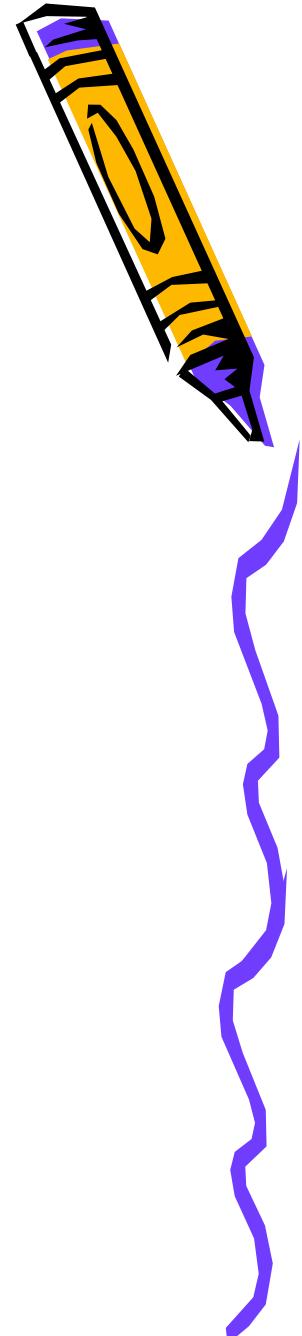
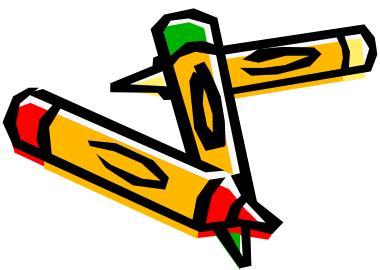
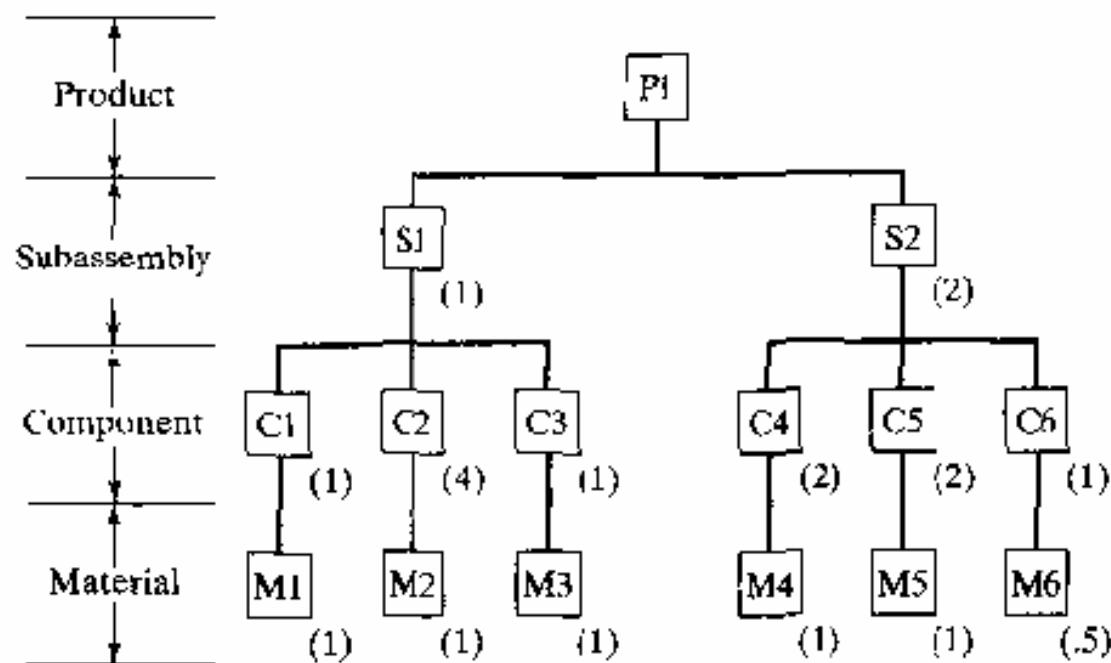
BOM

فرم صورت مواد (BOM)									
تاریخ بازنگری		صفحه از						شرکت	محصول
ملاحظات	تعداد کل	تعداد / ساخت	خرید / ساخت	نام زیرمونتاژ	شماره نقشه	تعداد در محصول	نام قطعه	شماره قطعه	سطح
تایید کننده									
تهیه کننده									

لیست یا صورت مواد معمولاً به یک فهرست قطعات طبقه‌بندی شده اشاره می‌کند. این فرم علاوه بر اطلاعات پارت لیست، اطلاعاتی در مورد ساختار محصول دارد. اغلب ساختار محصول سلسله مراتب سطوح مختلف مونتاژ قطعه است سطح صفر محصول نهایی، سطح یک زیر مونتاژهای محصول نهایی و سطح ۲ به بعد زیر مونتاژهای سطح یک به بعد را نشان می‌دهد.

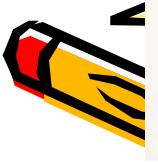
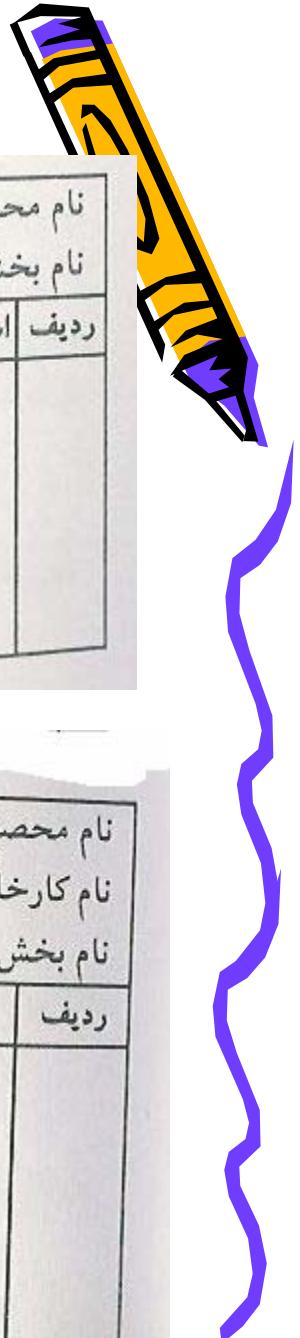

BOM

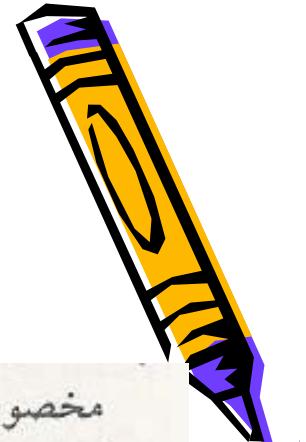

لیست ماشین‌آلات مورد نیاز						نام محصول:	
نام تهیه کننده و تاریخ تهیه:						نام بخش:	
میزان تولید:							
ردیف	اسم و مشخصات ماشین	وسائل و ابزار کمکی لازم	تجهیزات لازم و آب و برق و غیره	تعداد	ساخت و مدل	کشور سازنده	

لیست ابزارآلات						نام محصول:
نام تهیه کننده:						نام کارخانه:
تاریخ تهیه:						نام بخش
ردیف	نام ابزار	کد	مشخصات فنی	مورد استفاده	تعداد (واحد)	ملاحظات

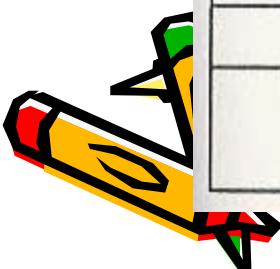

برگه عملیاتی

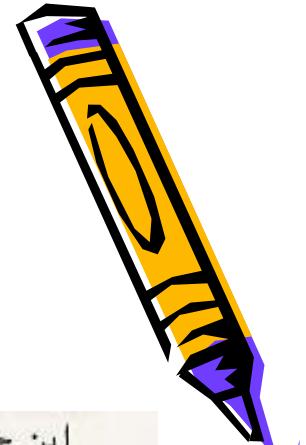
مخصوص قطعات ساختنی است در آن اطلاعات مربوط به روند ساخت یک قطعه ثبت می‌شود و ماشین‌آلات و ابزار‌آلات مورد نیاز آن فرایند نیز یادداشت می‌شود. در بالای فرم در مکان مخصوص باید نقشه استانداردی که از روی آن قطعه ساخته می‌شود رسم شود. از جمله کاربردهای این برگه برای تنظیم جدول از بـه برای حجم جریان بین کارگاهها می‌باشد.

برگه عملیاتی					
ردیف	مرحله	شرح عمل	ماشین	ابزار‌آلات	توضیحات
تعداد مصرف در محصول:					
مواد وزن مواد خام:					
نام و کد قطعه:					
نام محصول:					
نام کارخانه:					
نقشه:					

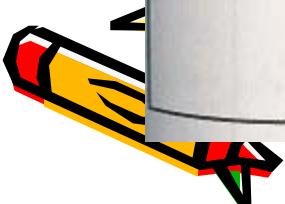
جدول فرایند عملیات (برگه مسیر تولید) -

برگه مسیر عملیات

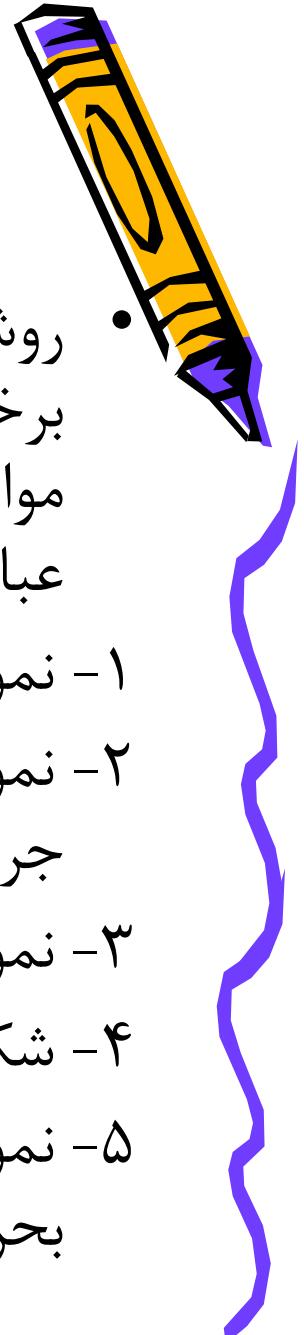

این جدول (برگه) مخصوص قطعات ساختنی است و تمام مراحل و عملیات‌های لازم جهت تبدیل مواد خام به یک قطعه (یا محصول نهایی) (مراحل ساخت) به همراه بازرسی‌های انجام شده در مراحل مختلف در این جدول را نشان می‌دهد. این جدول فقط شامل مراحل ساخت (عملیات) و بازرسی می‌باشد و حمل و نقل‌های انجام شده تأخیرها و انبارها را در نظر نمی‌گیرد.

ردیف	مرحله	شرح	عملیات	نام ماشین و تجهیزات فنی	نام ماشین و ابزار آلات	زمان استاندارد	ظرفیت ماشین	تعداد ماشین	تعداد کارگر مورد نیاز	توضیحات	نام محصول: نام قطعه کد قطعه

روش های برنامه ریزی و تحلیل جریان

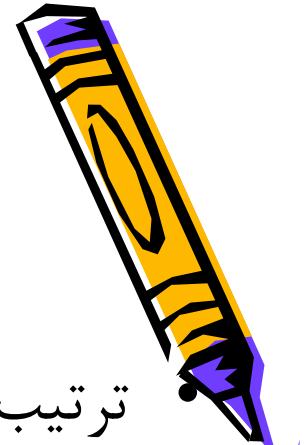

• روشهای متعددی برای برنامه ریزی و تحلیل جریان وجود دارد که برخی بیشتر در تعیین محل تجهیزات و برخی دیگر بیشتر در انتقال مواد کاربرد دارند. عمومی ترین روشهای سنتی تحلیل جریان مواد عبارتند از:

- ۱- نمودار مونتاژ
 - ۲- نمودار فرآیند عملیات جریان
 - ۳- نمودار فرآیند چند محصولی
 - ۴- شکل ریسمانی
 - ۵- نمودار فرایند بحرانی
- ۶- شکل جریان
 - ۷- نمودار فرآیند
 - ۸- نمودار از - به
 - ۹- نمودار رویه
 - ۱۰ - شبکه مسیر

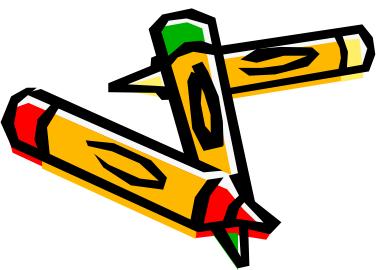

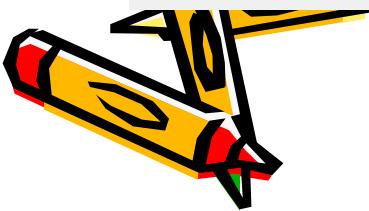
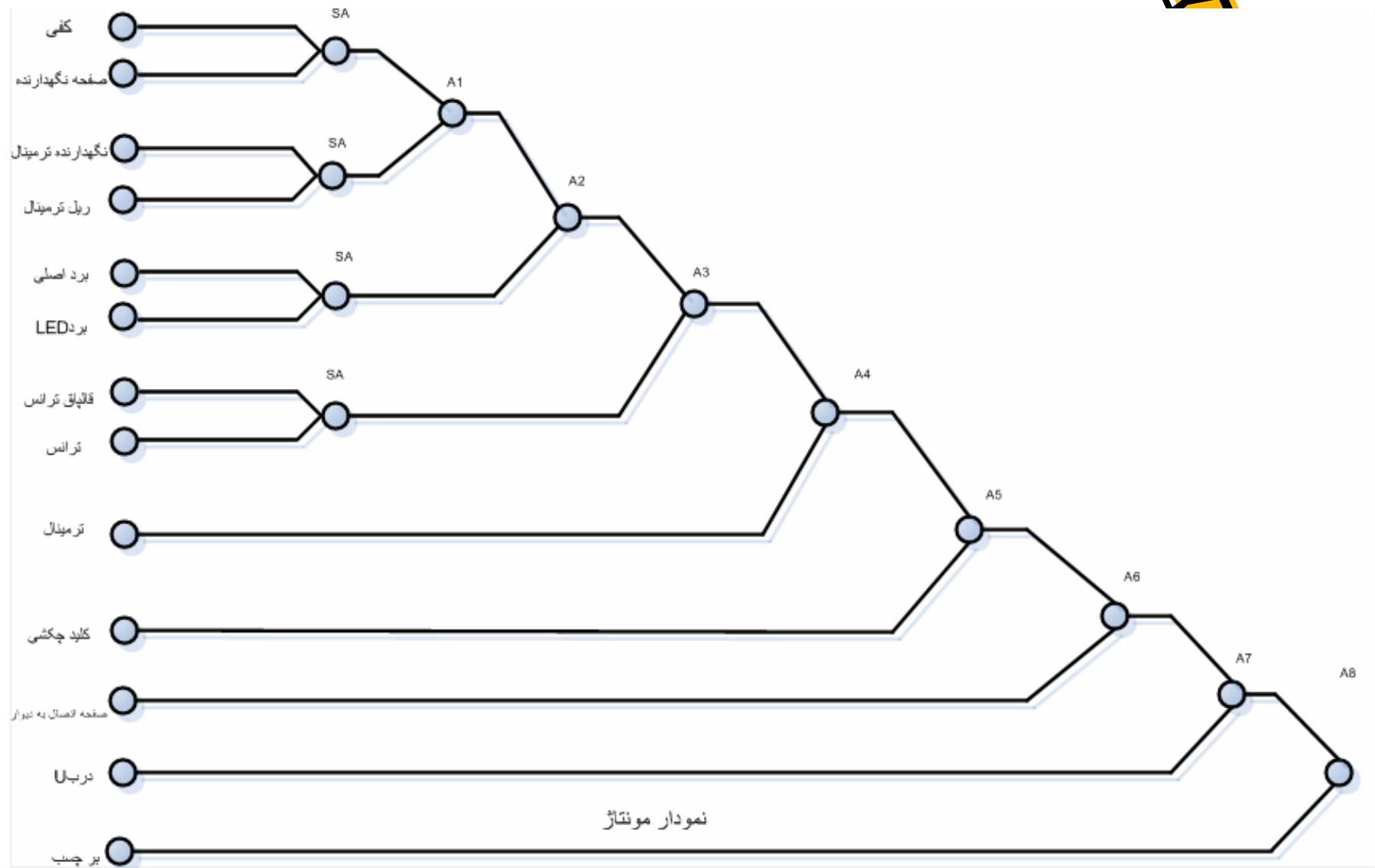
نمودار مونتاژ

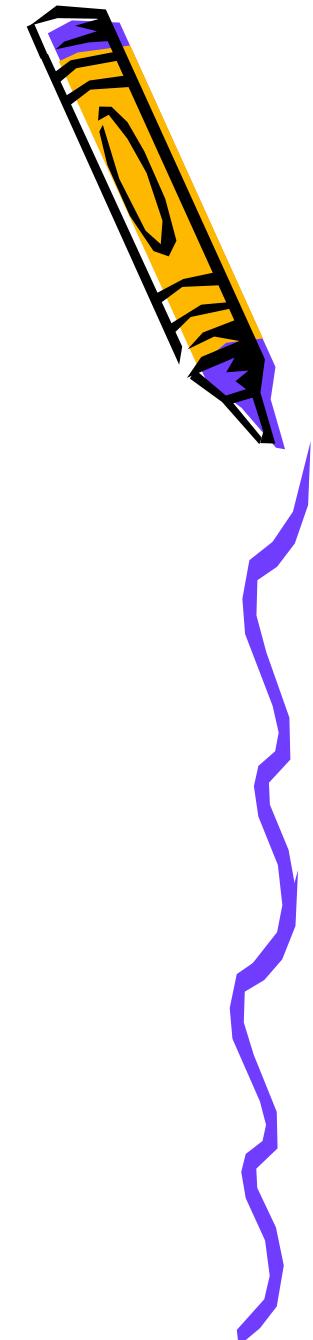
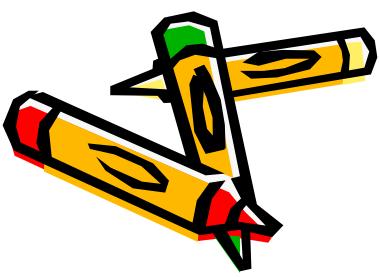
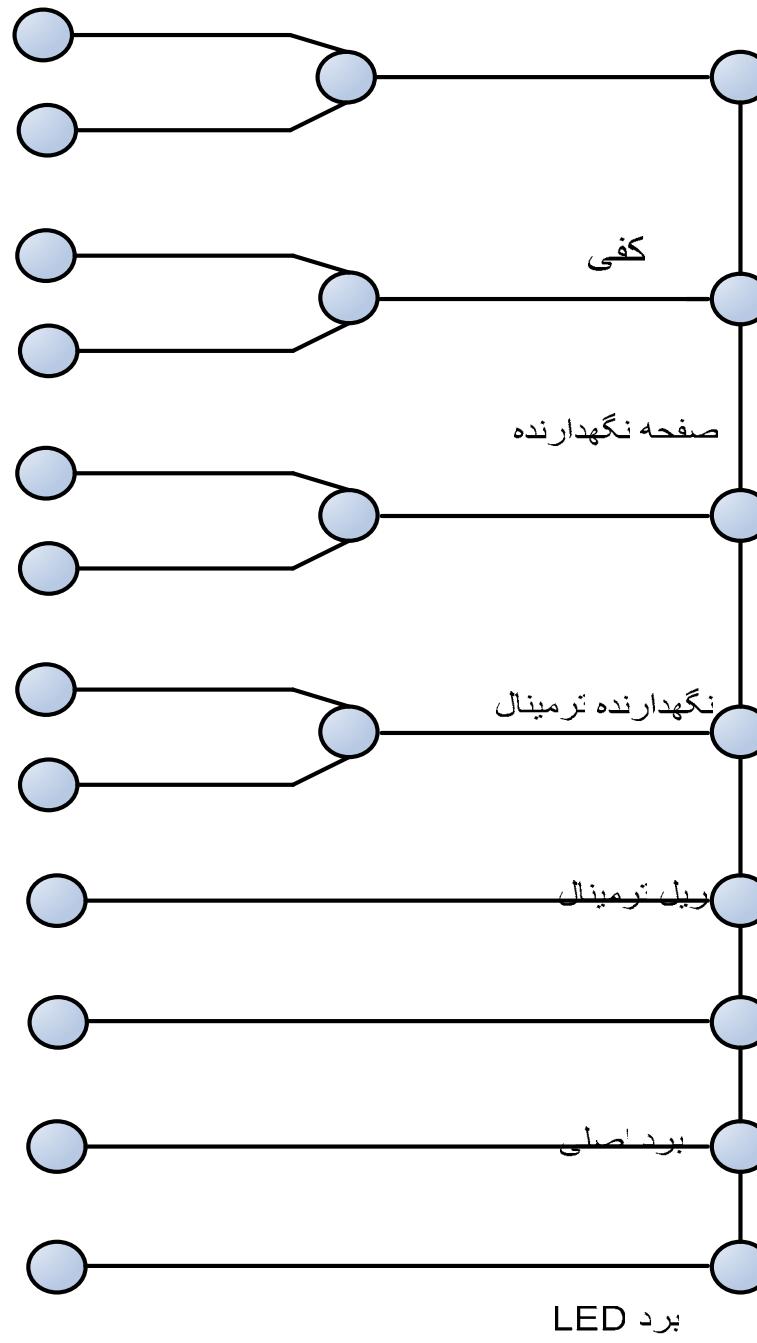

ترتیب سوار کردن قطعات را بر روی یکدیگر از ابتدا تا تشکیل محصول نهایی را نمایش می دهد که می تواند جنبه های زیر را مشخص نماید:

- ۱- محصول از چه قطعاتی تشکیل شده است.
- ۲- قطعات چگونه به یکدیگر می پیوندند.
- ۳- هر مونتاژ فرعی شامل چه قطعاتی است.
- ۴- قطعات چگونه به خط مونتاژ وارد می شوند.
- ۵- ارتباط قطعات در جریان مونتاژهای فرعی چگونه است
- ۶- تصویر کلی عملیات مونتاژ چطور است.
- ۷- الگوی کلی جریان مواد چه شکل و مشخصاتی خواهد داشت.

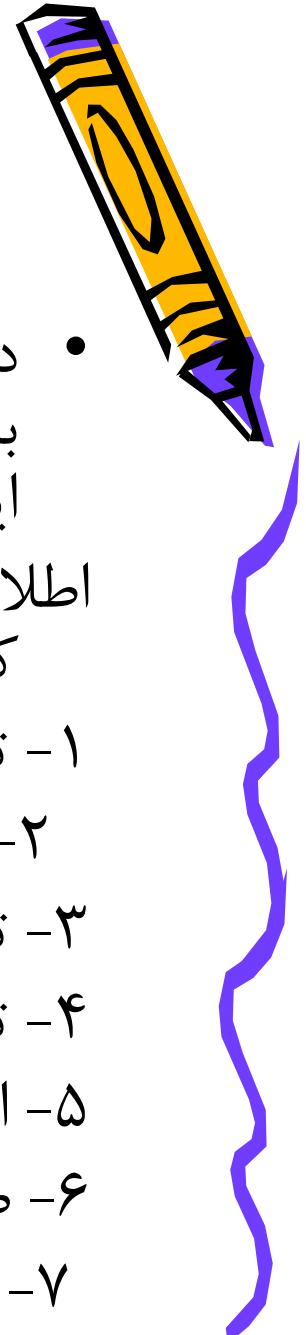
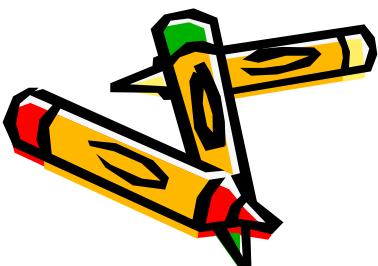

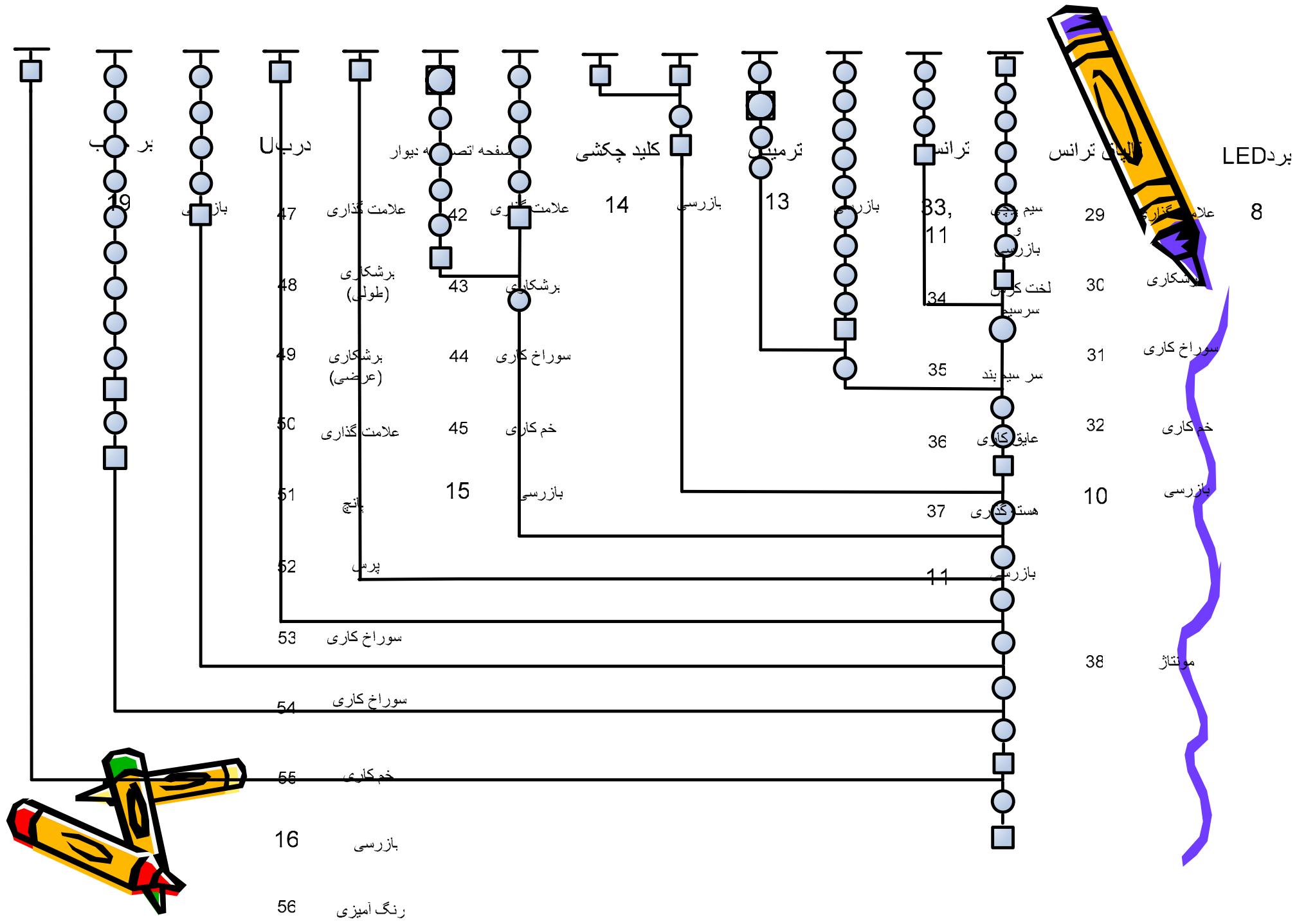
نمودار فرآیند عملیات OPC

Operation Process Chart

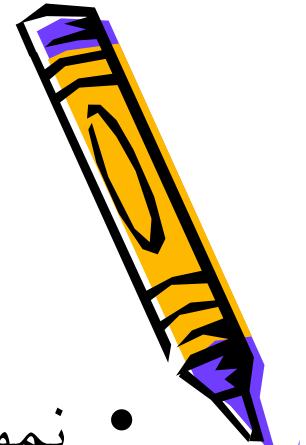
- در این نمودار علاوه بر ترتیب سوار کردن قطعات ، کلیه عملیات و بازرسی ها در طول فرآیند تولید محصول نیز نشان داده میشود. از اینرو آین نمودار الگوی جریان مواد را به طرز بهتری تصویر میکند.
- اطلاعات مهمی که از این نمودار بدست می آید می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- تلفیق مسیر تولید و مونتاژ
- ۲- کلیه عملیاتی که روی قطعه انجام میگیرد.
- ۳- ترتیب انجام عملیات روی قطعه
- ۴- ترتیب ساخت یا مونتاژ
- ۵- ارتباط قطعات
- ۶- طول نسبی خط تولید
- ۷- محل ورود قطعات به خط
- ۸- لزوم مونتاژ فرعی

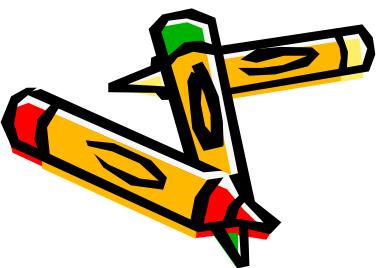

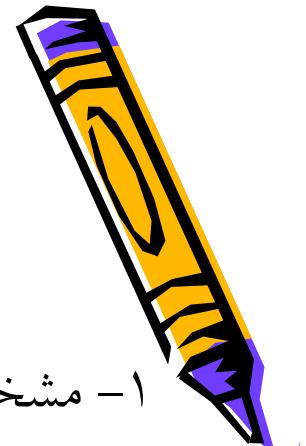
تفاوت نمودار مونتاژ و نمودار فرایند عملیات

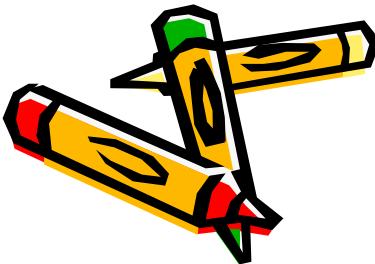
- نمودار مونتاژ فقط طریقه مونتاژ و اتصال قطعات به یکدیگر را نشان می دهد و کاری به مراحل ساخت و تولید ندارد و ورودیهای آن فقط قطعات ساختنی و خریدنی می باشند.
- نمودار فرایند عملیات ضمن نشان دادن مراحل تولید هر کدام از قطعات، نحوه و ترتیب اتصال آنها را بکدیگر نشان می دهد و ورودیهای آن مواد اولیه و قطعات خریدنی است.

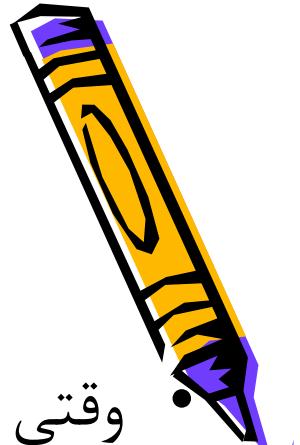
رویه تهیه نمودار فرایند عملیات

- ۱- مشخص نمودن قطعه یا جزء اصلی
- ۲- فهرست نمودن عملیات و بازرسی ها به ترتیب
- ۳- از گوشه بالا و سمت راست کاغذ شروع به رسم نمودار می کنیم.
- ۴- در سمت چپ هر علامت نوع کاری که انجام شده است (مثل برش، ماشین کاری و ...) و در سمت راست آن زمان مجاز برای انجام آن عمل نوشته می شود.
- ۵- برای تمام اجزائی که به جزء اصلی و یا اجزای دیگر ملحق می گردند این روش تکرار می شود.
- ۶- عملیات و بازرسی ها به ترتیب و بر اساس جریان کلی فرآیند شماره گذاری می شوند.

نمودار فرایند چند محصولی

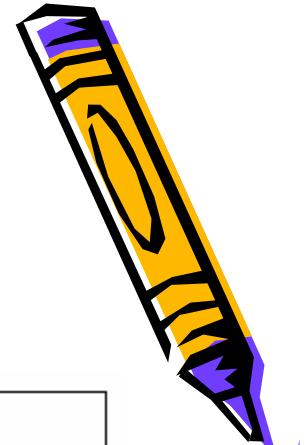

وقتی تنوع محصولات سه یا چهار باشد بهتر است نمودار فرایند عملیات تهییه گردد. اما اگر تنوع محصولات زیاد باشد از نمودار فرایند چند محصولی استفاده می شود.

در ستون اول سمت چپ این نمودار، نام فعالیتها و در سطر اول آن نام محصولات یا قطعات نوشته می شود. به این ترتیب، میتوان مسیر تولید قطعات مختلف یک محصول یا محصولات مختلف را با یکدیگر مقایسه نمود.

این نمودار برای آگاهی از تعداد برگشتهای مورد استفاده قرار می گیرد. در عین حال نشان میدهد که مواد بیشتر به کدام قسمتهای رده‌بندی شوند، و در نتیجه کدام قسمتهای باید به یکدیگر نزدیکتر باشند.

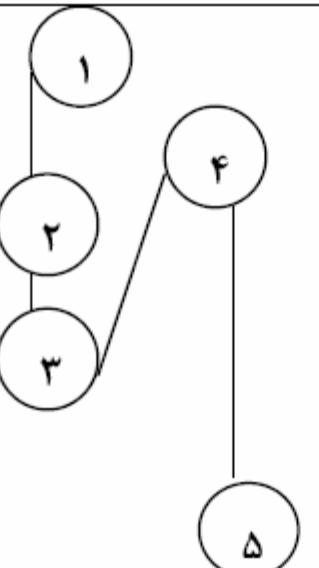

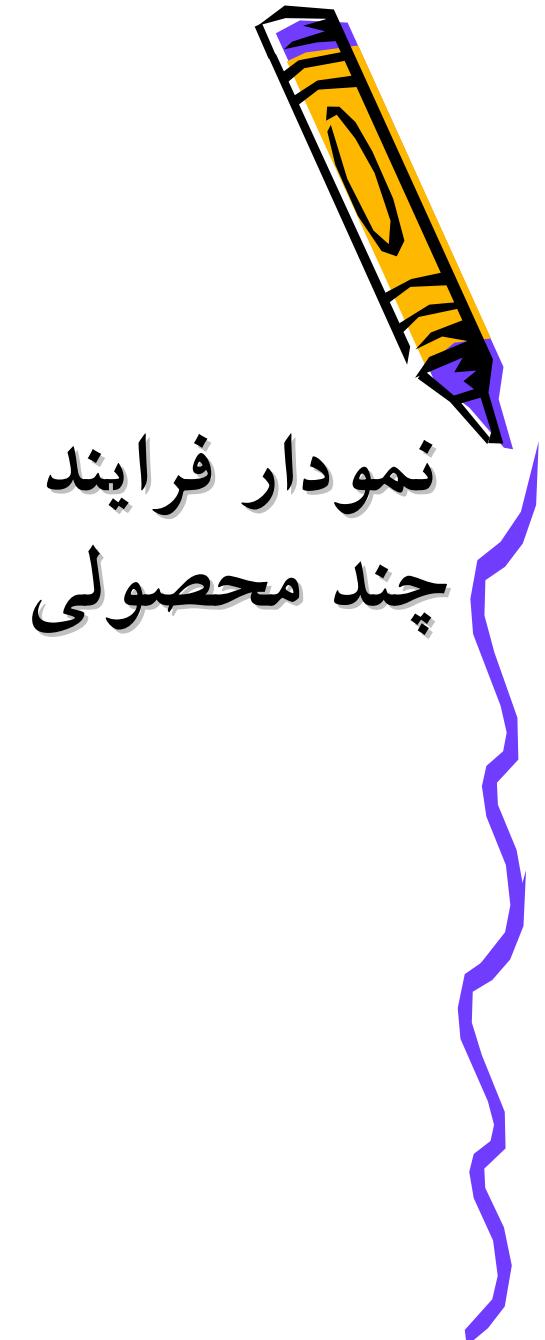
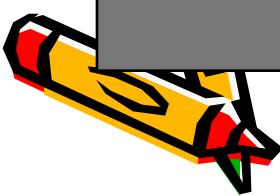
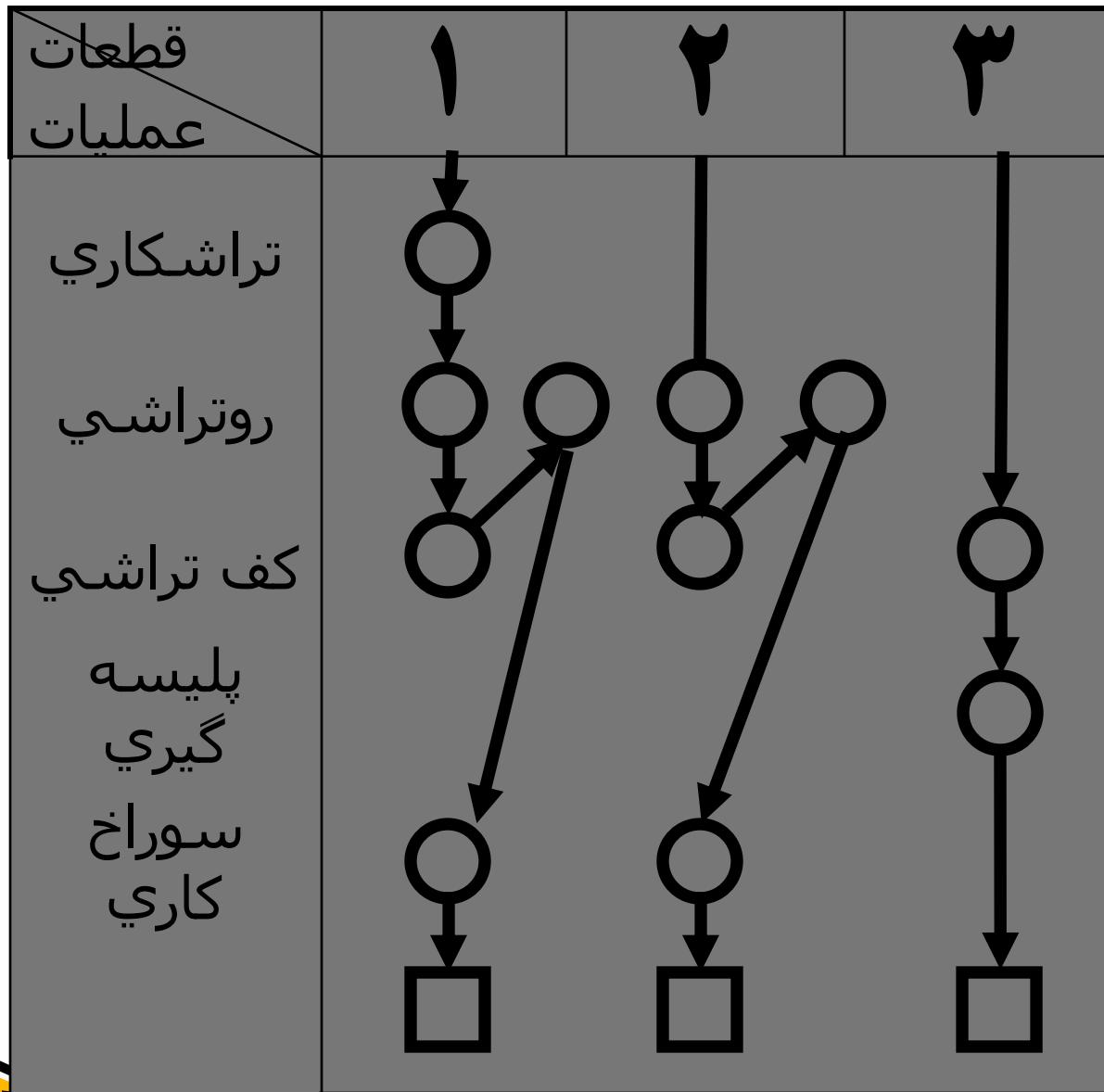
فرم جدول فرآیند چند محصولی

تاریخ بازنگری

شرکت

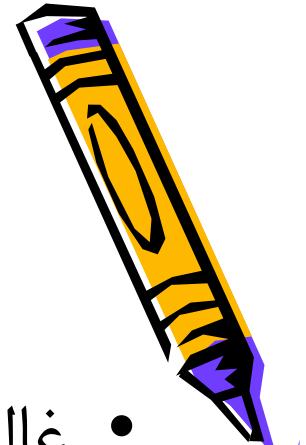
تاریخ بازنگری		شرکت
صفحه	از	
لیست تجهیزات		
تجهیز (۱)	محصول (۱)	محصول (۲)
تجهیز (۲)		محصول (۳)
.		
.		
.		
M تجهیز		محصول M
تایید کننده		تهریه کننده

تاپید کنندہ

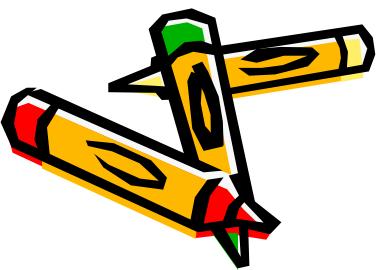

نمودار فرایند
چند محصولی

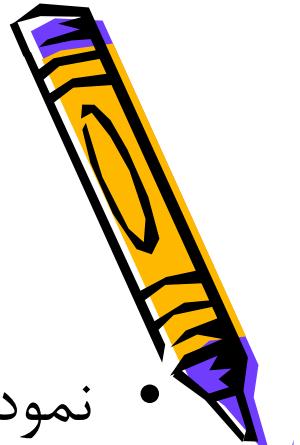
شکل ریسمانی

- غالباً برای اطلاع از جریان کلی مواد در کارخانه از شکل ریسمانی استفاده میشود.
- برای این منظور ابتدا نقشه ای از محل کارخانه با مقیاس مناسب تهیه میشود سپس مسیر حرکت هر یک از عناصر به کمک یک نوار، نخ یا ریسمان بر روی این نقشه نشان داده می شود. برای هر عنصر از یک رنگ خاص استفاده میگردد و در محل هر فعالیت، ریسمان یا سنجاق یا میخ متصل می شود.

نمودار فرآیند جریان FPC Flow Process Chart

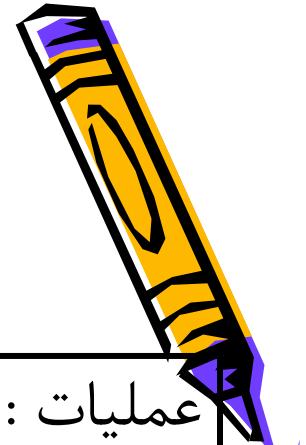

نمودار فرآیند، کلیه عملیات، بازرسیها، حمل و نقل ها، تأخیر ها و انبارهای لازم برای تولید محصول را نشان میدهد. این نمودار از جمله متداول ترین و قدیمی ترین ابزارها برای تحلیل و طرح‌ریزی جریان مواد است. نمودار فرآیند نسبت به نمودار مونتاژ و نمودار فرآیند عملیات حاوی اطلاعات بیشتری است. که از فواید آن میتوان به موارد زیر اشاره نمود:

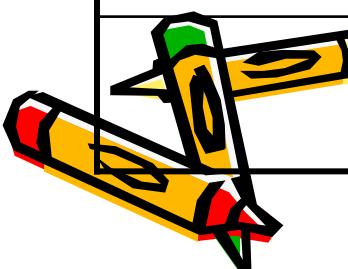
- ۱- ثبت کلیه مراحل فرآیند
- ۲- بررسی جزئیات عملیات
- ۳- مشخص کردن کلیه حرکتها، انبارها و تأخیرها
- ۴- مبنایی برای بررسی امکان اصلاح و بهبود عملیات
- ۵- نشان دادن فواصل حرکتها و تجهیزات و نیروی انسانی مورد نیاز
- ۶- مبنایی برای تخمین هزینه ها
- ۷- مبنایی برای مقایسه گزینه ها

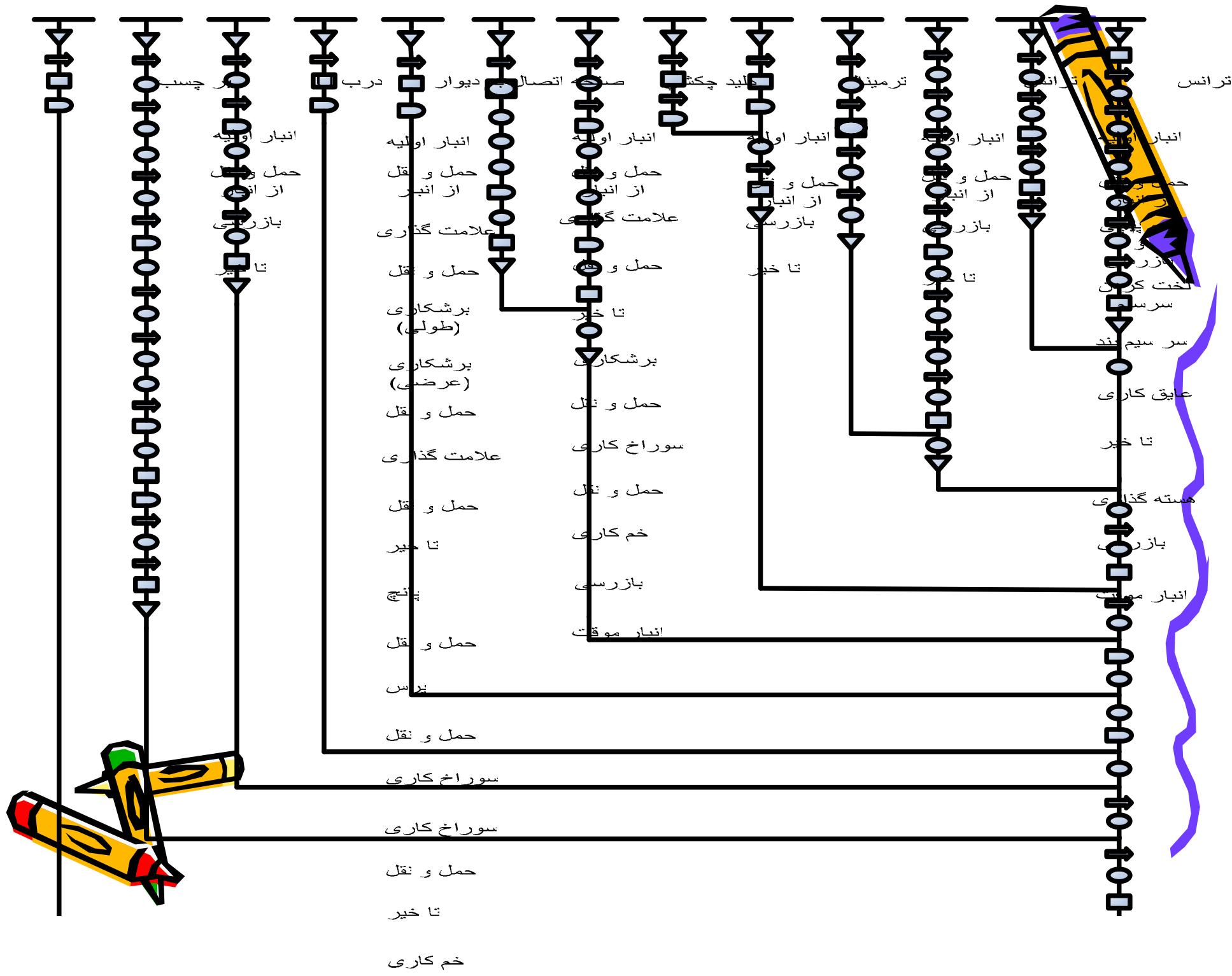

نشانه های نمودار فرآیند جریان

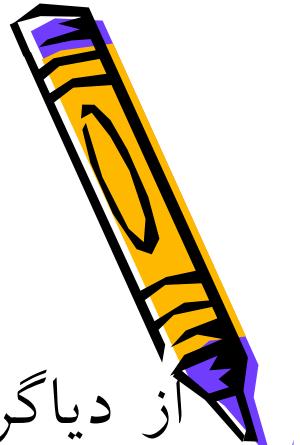

	عملیات : تغییر خواص فیزیکی ، شیمیایی- مونتاژ- دریافت و انتقال اطلاعات- برنامه ریزی
	انتقال: حرکت مواد، قطعات، محصولات از نقطه ای به نقطه ای دیگر
	بازرسی: شناسایی، تعیین مقدار، کنترل کیفیت ...
	تأخیر: انتظار مواد، قطعات و محصولات به واسطه شرایطی برای عملیات بعدی را گویند.
	انبار : حفاظت و نگهداری مواد، قطعات و محصولات در مکانهای از پیش تعیین شده را گویند.
	ترکیب فعالیتها: اگر دو فعالیت بشکل توأم رخ دهد

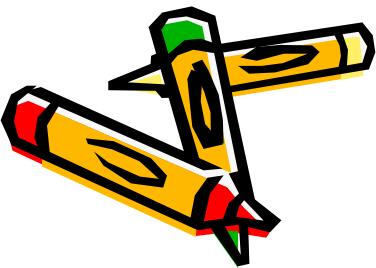
دیاگرام (نقشه) جریان

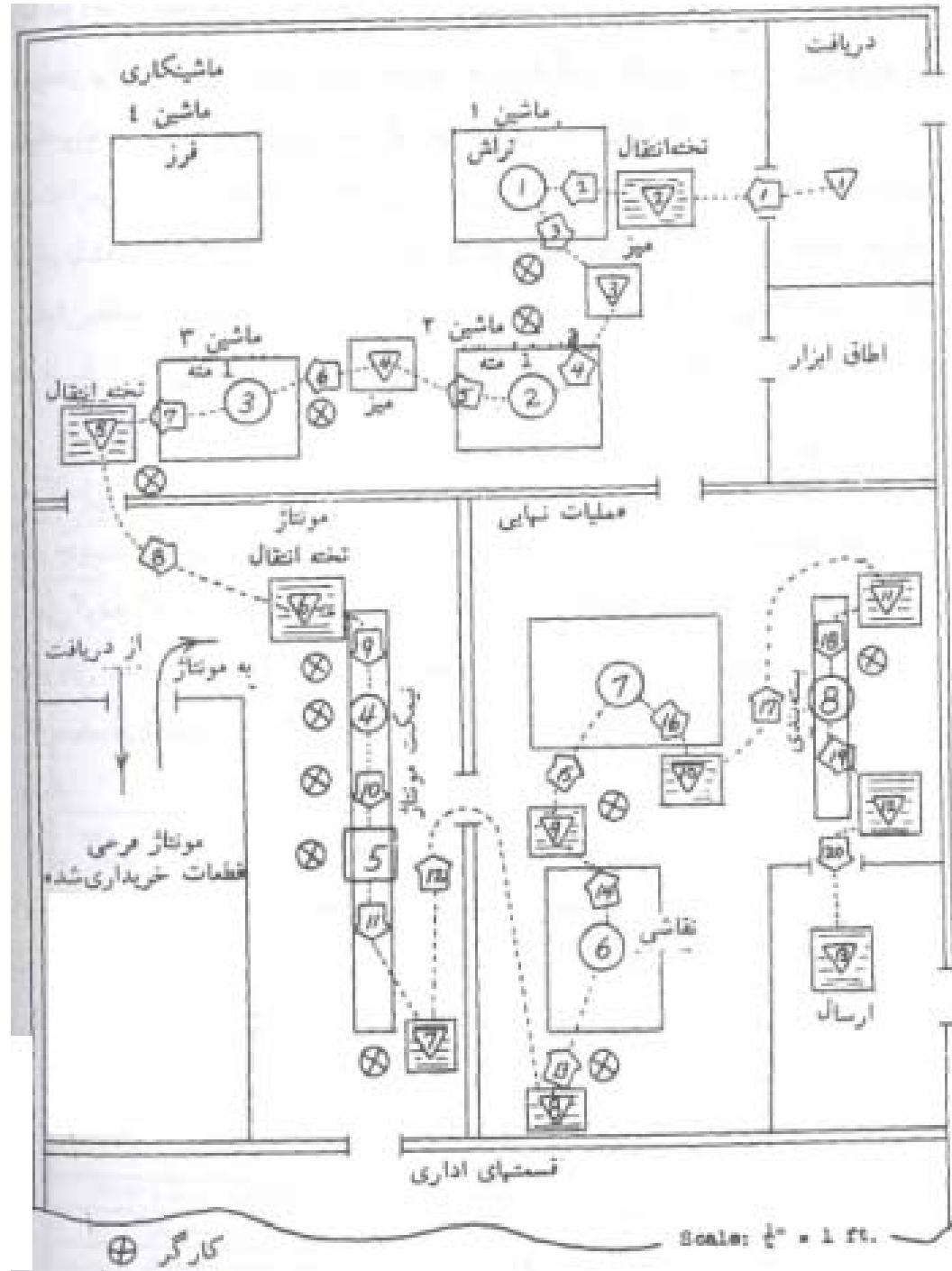

از دیاگرام جریان برای دنبال نمودن جریان مواد که در فرآیند تولید استفاده می شود و نشان دهنده موقعیت همه فعالیتها بیی است که در جدول جریان می آید.

کاربرد این دیاگرام در موارد ذیل است:

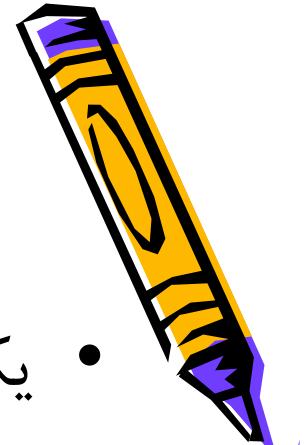
- ✓ نمایش مسیر قطعات
- ✓ نمایش ترافیک، مناسب بودن راهروها و ...
- ✓ درک مشکلات موجود در استقرار بخشها
- ✓ نشان دادن برگشت به عقبها

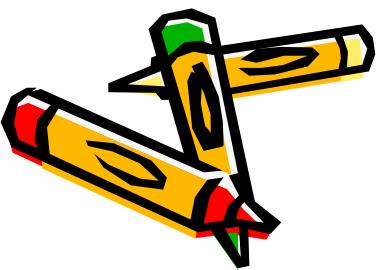

دیاگرام
(نقشه)
جريان

شبکه مسیر بحرانی

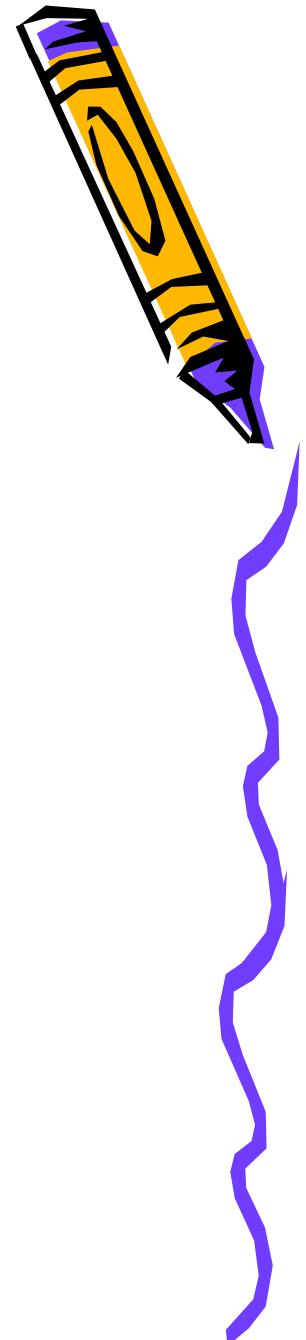
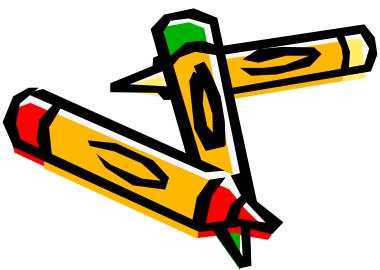

- یکی از فنون تحلیلی برای برنامه ریزی و کنترل پروژه روش مسیر بحرانی CPM است.
- نمودار تقدم و تاخر رابطه فعالیت ها را (با توجه پیش نیازی هر فعالیت و زمان هر یک) آنها نمایش می دهد.
- مسیر بحرانی مسیری است که حداقل زمان لازم برای اتمام پروژه(محصول) را معین می سازد.

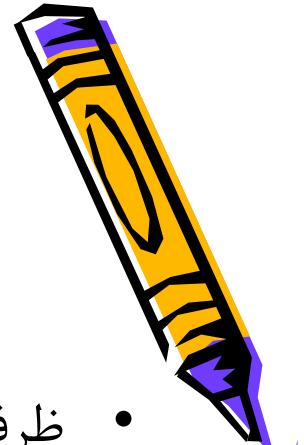

فصل سوم

استقرار و انتخاب ماشین آلات

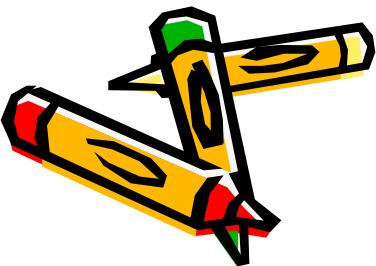

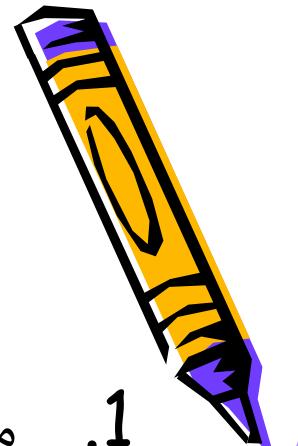
ظرفیت تولید واقعی و اسمی

- ظرفیت اسمی:
میزان تولید ماشین در شرایط کاملاً ایده آل گویند.
- ظرفیت واقعی:
میزان تولیدی که با توجه به شرایط موجود شامل مساحت، نیروی انسانی، تجهیزات، ماشین آلات و سرمایه بتوانیم به حداقل تولید بررسیم. که استفاده از تمام اوقات بیکاری ماشین آلات و عوامل تولید، بهینه سازی میزان تولید خواهد بود.

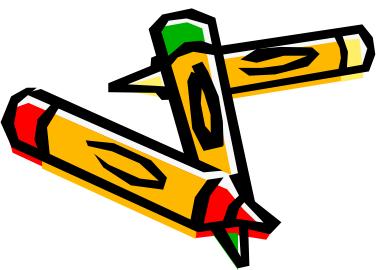
تعداد تولید در واحد زمان = نرخ تولید = ظرفیت تولید = $N = \frac{1}{T}$

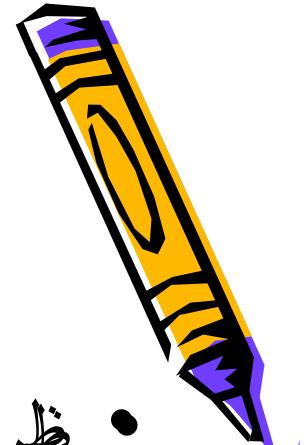

عوامل مؤثر در تعیین ظرفیت تولید

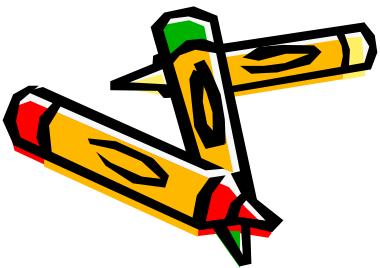
- .1. مقدار تقاضای بازار (داخلی و خارجی)
- .2. محل اجرای طرح که رابطه مستقیم با تعیین ظرفیت دارد.
- .3. نحوه توزیع جغرافیایی بازار مصرف یا مشتری
- .4. سرمایه گذاری جهت اجرای طرح
- .5. مشخصات ماشین آلات طرح
- .6. نیروی انسانی متخصص
- .7. درجه اتوماسیون و تکنولوژی طرح
- .8. بررسی اقتصادی جهت انتخاب طرح
- .9. شیفت کاری
- .10. سیاستهای دولتی

تعیین ظرفیت

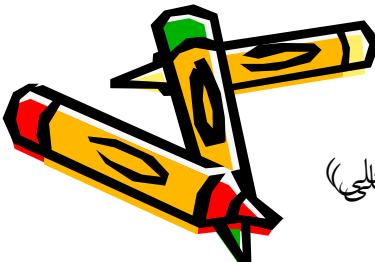
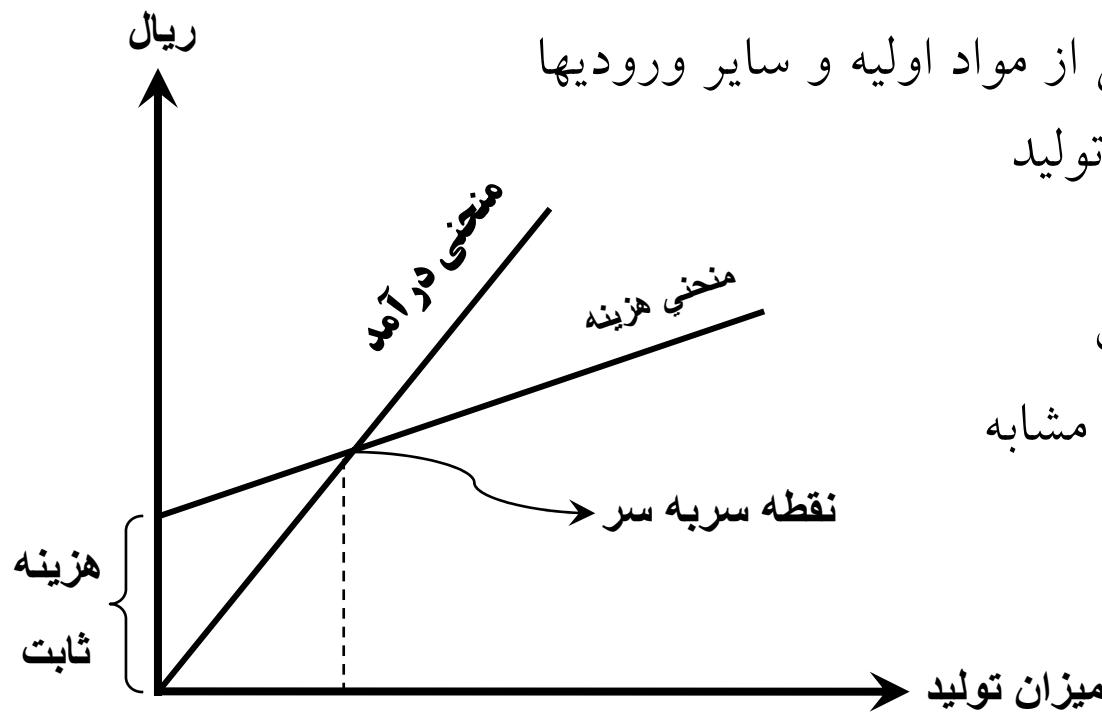
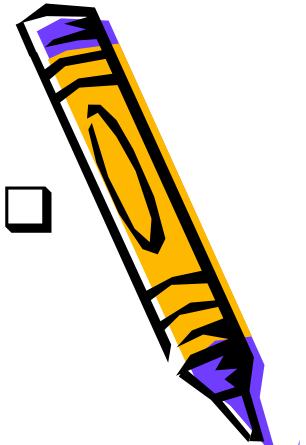

- ظرفیت اسمی: هاگزیم مهدار تولید پگ گارخانه در شرایط اپدۀ آل
- ظرفیت عادی: در شرایط عادی به دلیل وجود پاره ای هشکلات ظرفیت کاهش می پاید

◻ عوامل مؤثر در تعیین ظرفیت:

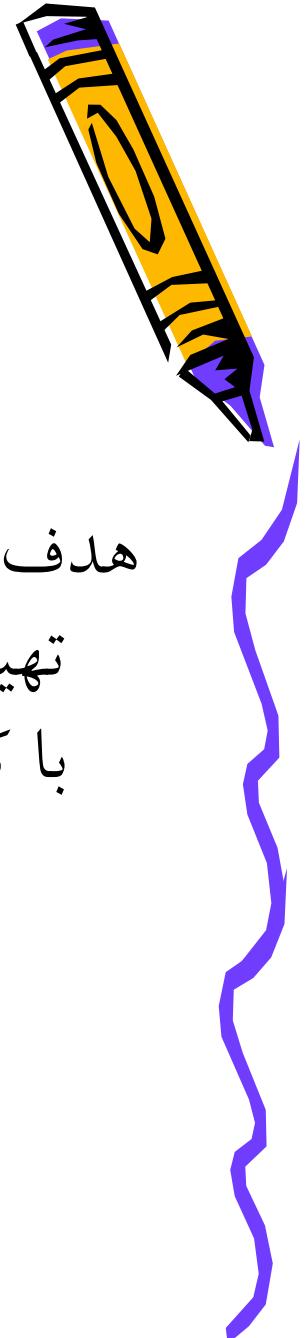
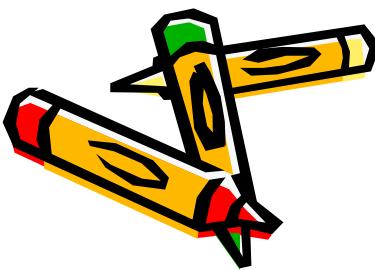
- میزان تقاضای تأمین نشده بازار
- پیش بینی درجه نفوذ در بازار
- محدودیت ناشی از مواد اولیه و سایر ورودیها
- نقطه سر به سر تولید
- توان مدیریت
- سیاستهای دولت
- اندازه واحدهای مشابه

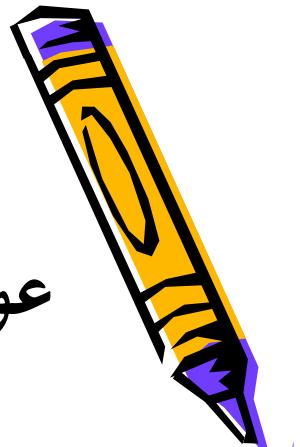
- ۱ = تقاضای تأمین نشده بازار = $(تقاضای تأمین نشده بازار داخلي) + (تقاضای تأمین نشده بازار خارجي)$
- ۲ - تقاضای تأمین نشده بازار داخلي = $(تقاضای بالقوه بازار داخلي) - (محصرف بازار داخلي)$
- ۳ - محصرف بازار داخلي = $(مقیدار تولید والحداكي تولیدي داخلي) + (واردات) = (صادرات والحداكي تولیدي داخلي)$

انتخاب ماشین آلات مورد نیاز

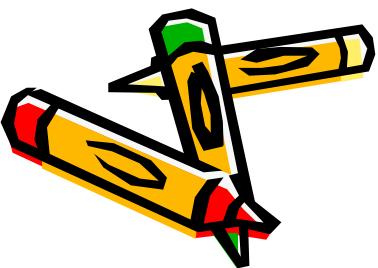
هدف این است که ترکیبی مناسب و سازگار از ماشین آلات تهیه نماییم که ما را در رسیدن به کیفیت و کمیت مطلوب، با کمترین هزینه یاری نماید.

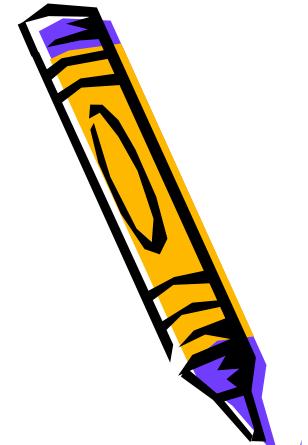
عواملی که در انتخاب ماشین موثرند عبارتند از:

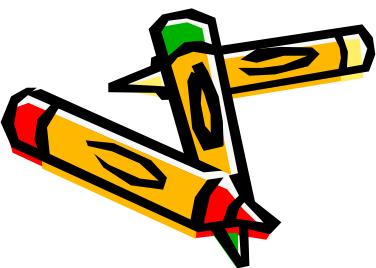
- ✓ تنوع تولید
- ✓ حجم تولید
- ✓ هزینه ثابت و متغیر
- ✓ عوامل کیفی (در دسترس بودن قطعات یدکی، دسترسی به تخصص های مورد نیاز، آلودگی و ...)

مراحل انتخاب ماشین آلات

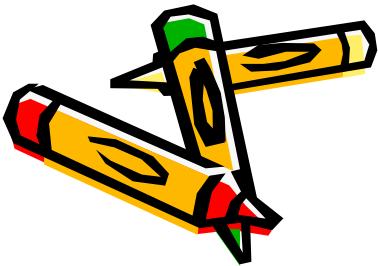

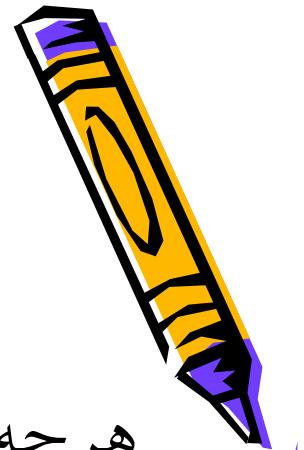
- ✓ مشخص کردن جزئیات فرآیند ساخت
- ✓ تعیین کلیات طرح استقرار (محصولی، کارگاهی، گروهی و ...)
- ✓ تعیین درجه اتوماسیون
- ✓ تعیین درجه استاندارد بودن

از نظر اتو ماسیون ماشینها را به چهار دسته تقسیم می کنند:

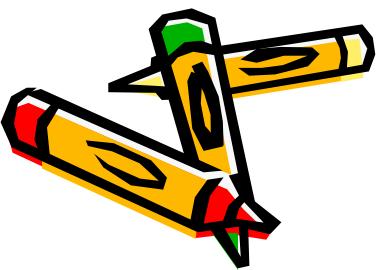
- ✓ ماشینهای دستی: نیازمند نظارت دائمی اپراتور است
- ✓ ماشینهای نیمه اتوماتیک: نیازمند نظارت دائمی اپراتور نیستند. وظیفه اپراتور بارگذار، تنظیم و تخلیه است.
- ✓ ماشینهای اتوماتیک: وظیفه اپراتور تنها کنترل آنها است و بارگذاری توسط ماشین صورت می گیرد.
- ✓ ماشینهای کنترل اتوماتیک: این نوع ماشین ها برنامه پذیر بوده و اپراتور هیچ نقشی در آن ندارد.

هر چه درجه اتوماسیون بیشتر شود:

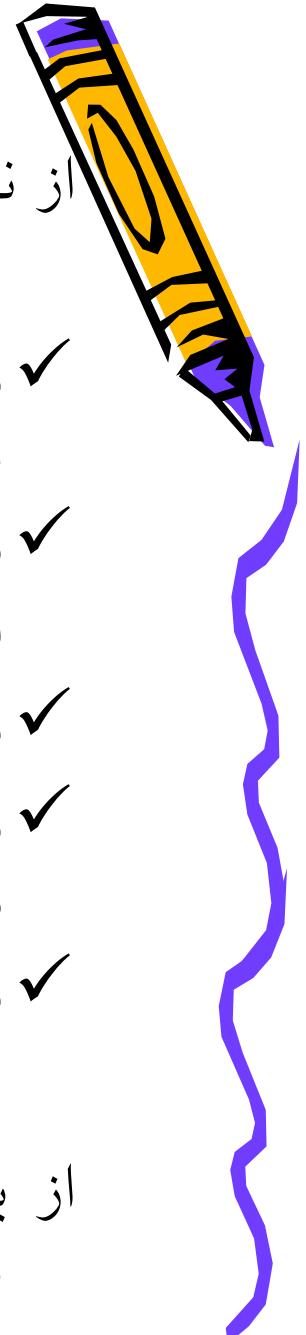
- هزینه عملیاتی کاهش می یابد
- هزینه سرمایه گذاری افزایش می یابد
- تعداد خرابی ها کم می شود
- برای تولید با حجم بالا قیمت تمام شده کمتر می شود

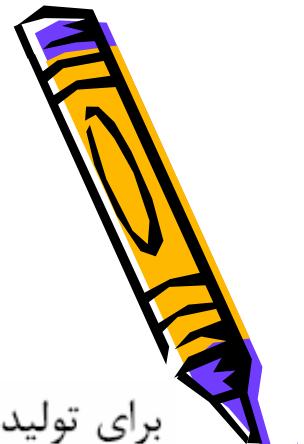

از نظر استاندارد بودن ماشینها را به پنج دسته تقسیم می کند:

- ✓ ماشینهای استاندارد(هزینه سرمایه گذاری کم، عمر مفید طولانی، احتیاج نداشتن به مهارت زیاد، نداشتن مشکلات تعمیرات و نگهداری)
- ✓ ماشینهای عمومی یا یونیورسال: نسبت به حالت قبل پر هزینه تر اند
- ✓ ماشینهای چند کاره(نرخ تولید بالا، هزینه سرمایه گذاری بالا)
- ✓ ماشینهای تک کاره(هزینه سرمایه گذاری بالا، برای حجم تولید بالا کاربرد دارد)
- ✓ ماشینهای تک منظوره: کار بر روی قطعه خاص

از بالا به پایین هزینه ها بیشتر، انعطاف پذیری کمتر و نگهداری سخت تر می شود

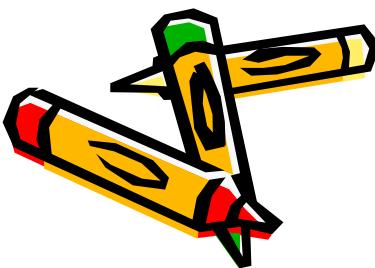

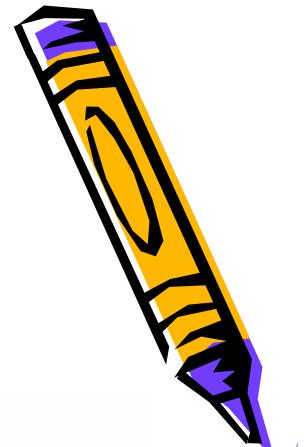

برای تولید یک محصول چهار روش کلی درنظر گرفته می‌شود که عبارتند از:

- ۱- پیوسته
- ۲- انبوه
- ۳- دسته‌ای
- ۴- سفارشی

در تولید پیوسته جریان تولید کاملاً یکنواخت و بدون انقطاع صورت می‌پذیرد. اغلب محصولات شیمیایی و مواد نفتی به روش پیوسته تولید می‌شوند. در این نوع تولید حجم تولید محصول بسیار زیاد است و اغلب برای مدت نسبتاً طولانی، برنامه تولید محصولات برنامه‌ریزی می‌شود. در این روش وقفه به معنی فساد در تولیدات یعنی باعث دور ریز محصول می‌شود.

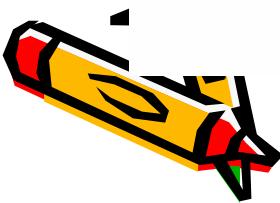

در تولید انبوه حجم تولید محصول بسیار زیاد است لیکن جریان تولید به صورت بدون وقفه نمی- باشد در این روش برنامه‌ریزی تولید محصول برای زمان نسبتاً طولانی انجام می شود. تفاوت عمدۀ تولید انبوه با تولید پیوسته، در مکانیزم تولید گستته آن می باشد. یعنی در این روش ممکن است توقف بین ایستگاهها مشاهده شود. لیکن این مسئله باعث دور ریز محصول نیم ساخته نخواهد شد. در این روش برنامه‌ریزی برای تولید یک محصول می باشد.

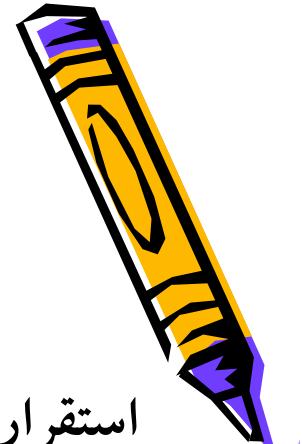
در تولید دسته‌ای باز به روش تولید انبوه عمل می شود لیکن در این روش هدف تولید چند محصول می باشد. اغلب در این روش به کمک تکنولوژی گروهی، گروهی از محصولات، تولید مشابه دارند برای تولید برنامه‌ریزی می شوند. در این روش نیز حجم تولید نسبتاً زیاد است در تولید سفارشی حجم تولید برای یک محصول پایین است و اغلب بر حسب سفارش به تولید محصول می پردازیم. در این روش مکانیزم تولید کاملاً منعطف است و براساس نوع محصول فرآیند تولید آن تعریف می شود.

لازم به ذکر است که در این جزو مکانیزم تولید غیرپیوسته مد نظر می باشد همانگونه که ذکر گردید سه مکانیزم تولید انبوه، دسته‌ای و سفارشی از نوع مکانیزم‌های غیرپیوسته می باشند.

انواع طرح استقرار

Product Layout

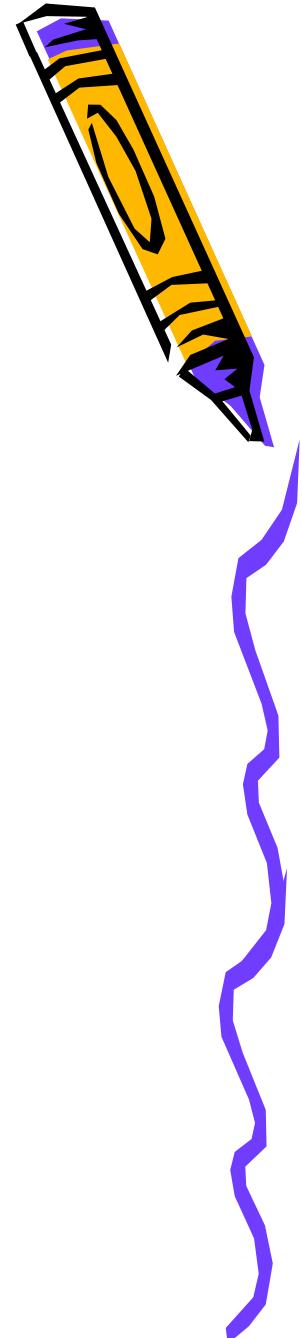
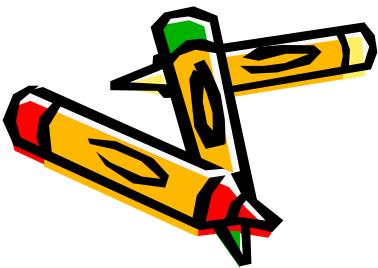
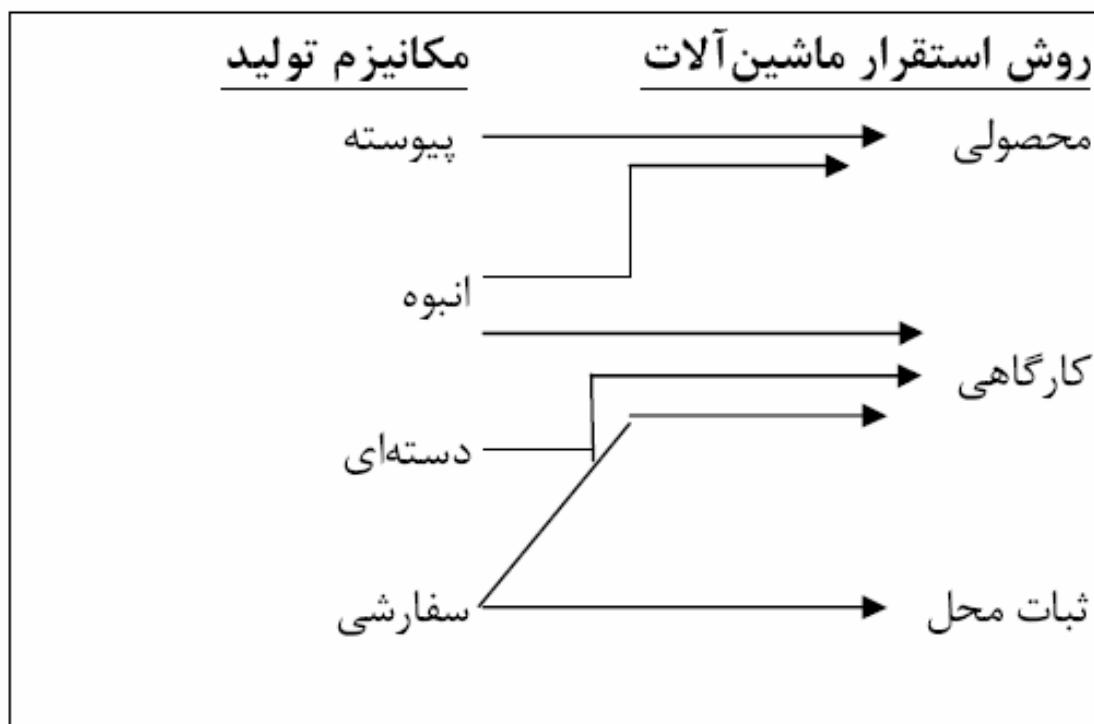

استقرار محصولی یا خط تولیدی

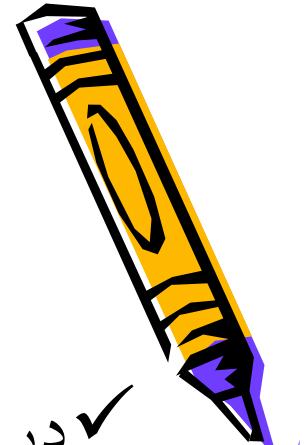
- Flow Shop - استقرار کارگاهی یا فرآیندی
 - Job Shop OR Process Lay out - استقرار سلولی یا تکنولوژی گروهی
 - Cellular Tec OR Group Tec - استقرار مواد ثابت
 - Fixed Material Layout

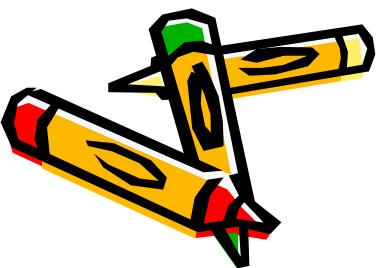
ارتباط بین مکانیزمهای تولید و استقرار ماشینآلات

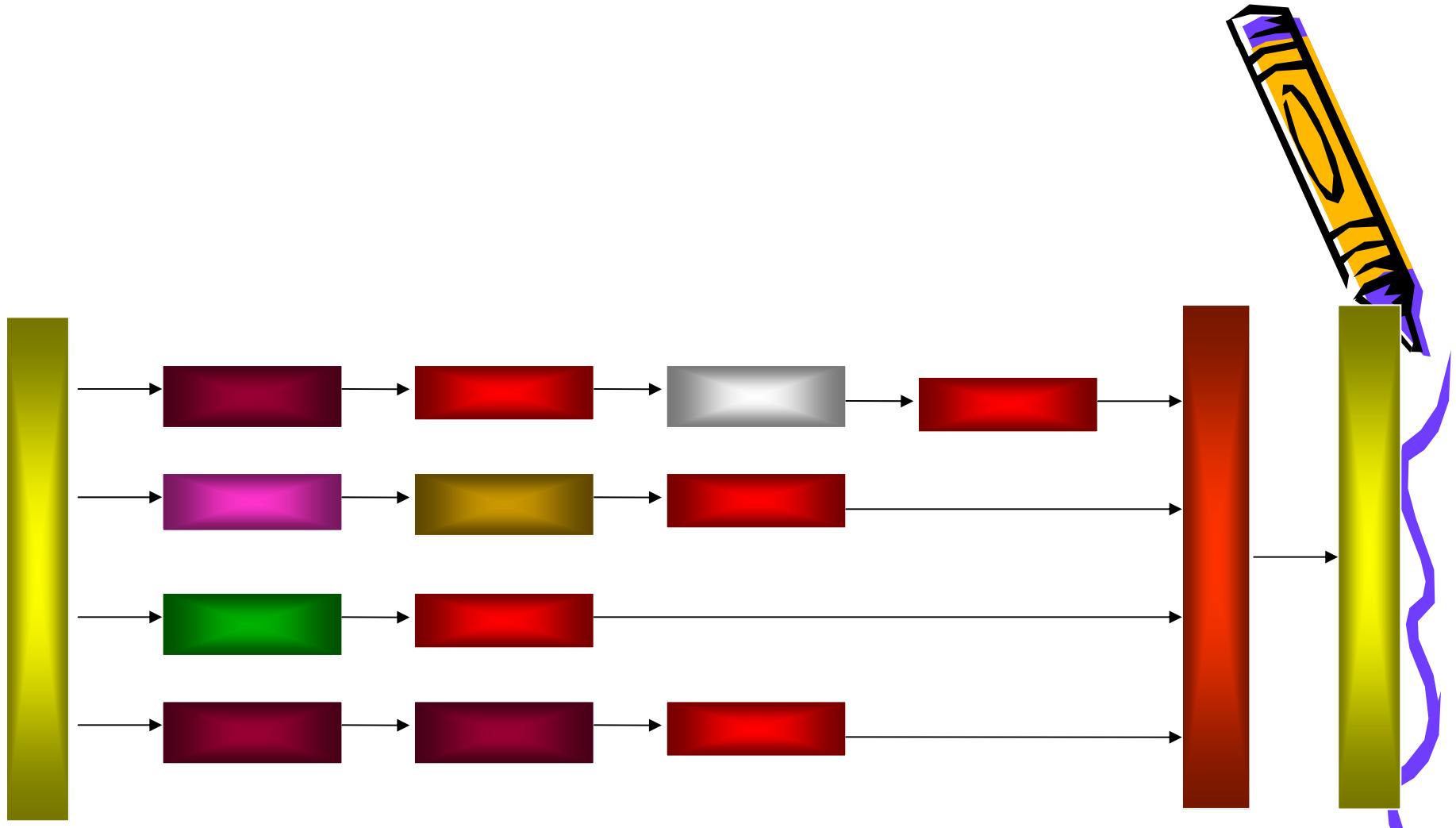

استقرار محصولی

- ✓ در استقرار محصولی زمان تولید کمتر، هزینه حمل و نقل کمتر، موجودی در جریان ساخت کمتر، و به فضای مورد نیاز کمتری به نسبت هر واحد تولید دارد.
- ✓ بازرسی و کنترل ها برای کیفیت و برنامه ریزی تولید ساده تر است.
- ✓ حملها به صورت یکجا و انباشته انجام می شود که می تواند مکانیزه یا دستی باشد.
- ✓ انگیزش جمعی برای افزایش تولید وجود دارد.

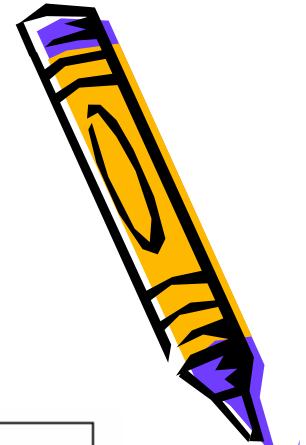
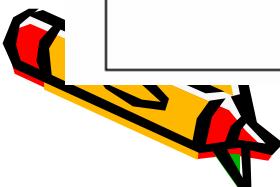
روش استقرار محصولی برای شرایط زیر انتخاب می‌شود:

- ۱- حجم تولید بالا (انبوه)
- ۲- تنوع محصول کم (قطعات استاندارد و یکسان)
- ۳- حجم تولید ثابت و یکنواخت و متعادل کردن عملیات امکان‌پذیر و تداوم آن بلند مدت است.

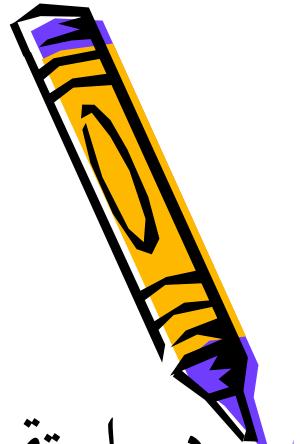

استقرار محصولی

معایب	مزایا
<p>۱- هزینه بالای سرمایه‌گذاری</p> <p>۲- عدم انعطاف پذیری خط تولید برای محصولات مختلف</p> <p>۳- یکنواختی کار و عدم تنوع تولید برای کارگران</p> <p>۴- توقف خط به ازاء خرابی یک تجهیز</p> <p>۵- بالанс بر مبنای تجهیزات غیرممکن است</p>	<p>۱- جریان منطقی و پیوسته مواد و ترتیب مشخص عملیات</p> <p>۲- کاهش حجم مواد در جریان ساخت</p> <p>۳- کاهش مسافت حمل و نقل بعلت کوتاهی فواصل</p> <p>۴- سطح مهارت پایین کارگران</p> <p>۵- سادگی نظارت، کنترل و برنامه‌ریزی تولید</p> <p>۶- استفاده بهتر از فضای موجود</p> <p>۷- سیکل تولید کوتاهتر</p> <p>۸- زمان راه اندازی کمتر</p> <p>۹- کاهش تجهیزات بلا استفاده</p> <p>۱۰- بالанс خط (نیروی انسانی - تجهیز)</p> <p>۱۱- پایین بودن هزینه‌های تولید</p>

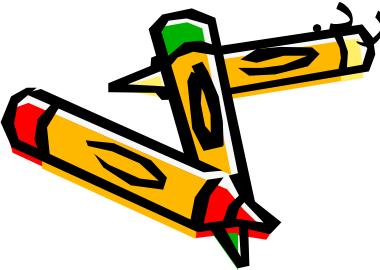
استقرار کارگاهی

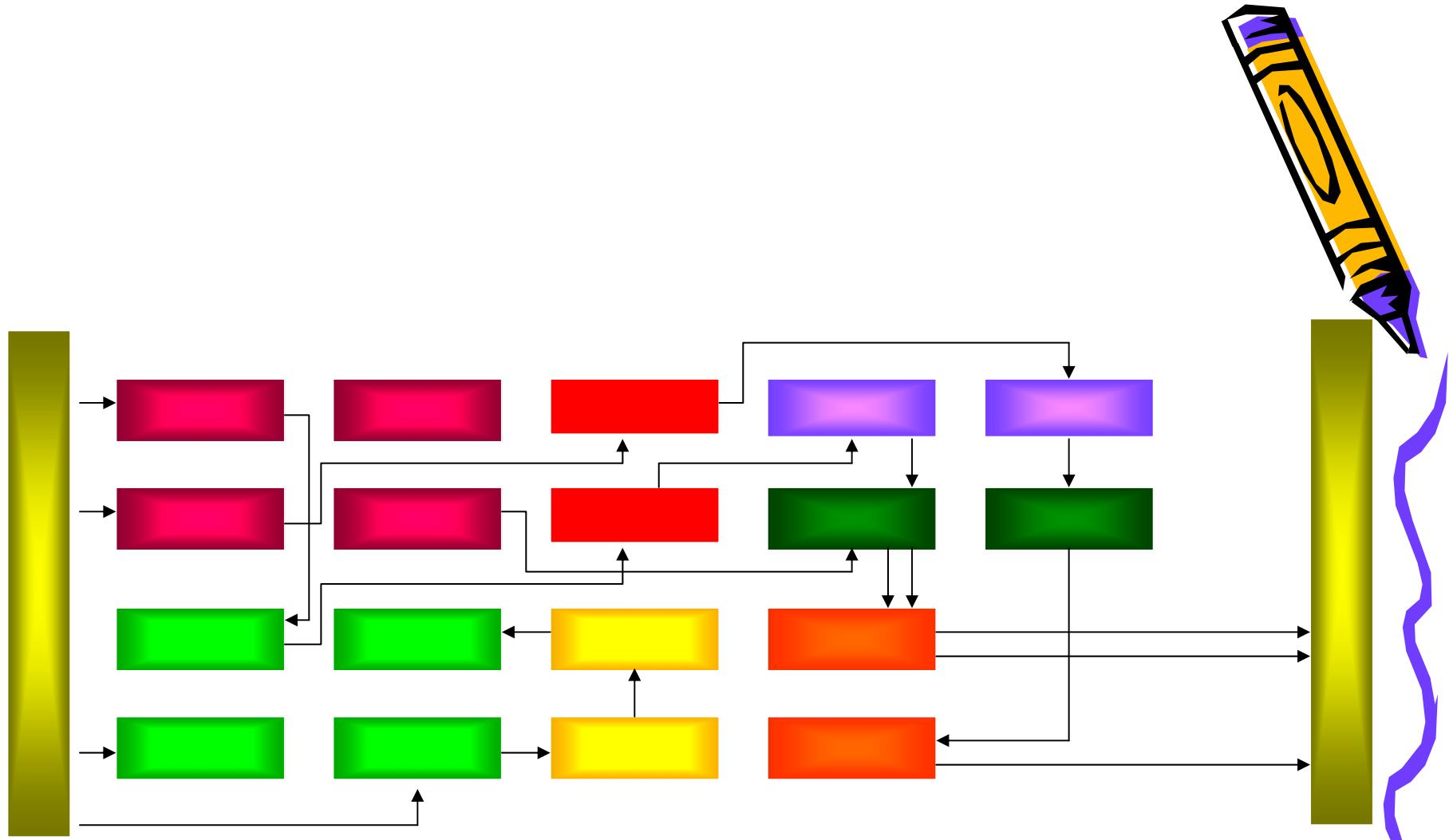

در استقرار کارگاهی ماشین آلات کمتر و عمومی تر می باشند. زمان در جریان ساخت بیشتر، موجودی در جریان ساخت بیشتر و قابلیت انعطاف بالاتری دارد.

سرپرستی کارگاهها ساده تر است. بازررسی ها زیاد تر و پیچیده تر است و به کنترل دقیق تری نیاز دارد.

آماده سازی ها زیادتر و طولانی تر است و خرابی یک ماشین وقفه کمتری در تولید ایجاد می کند. حملها به صورت غیر یکنواخت و موردی است و انگیزش فردی برای افزایش تولید وجود دارد.

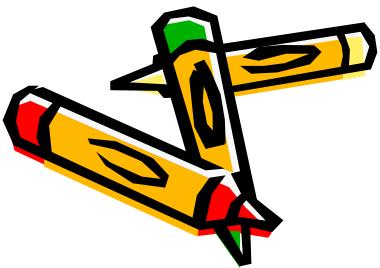

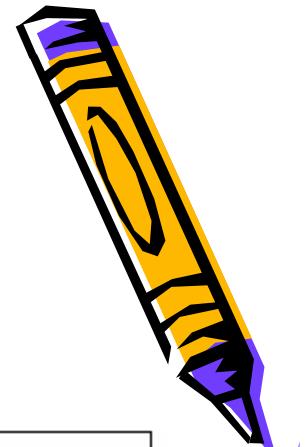
موارد استفاده از استقرار کارگاهی فرآیندی به شرح زیر می‌باشد:

۱- محصولات متنوع

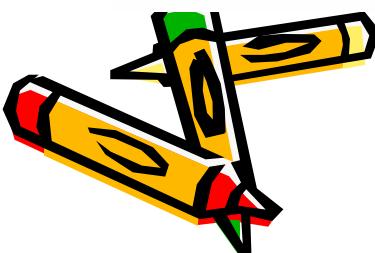
۲- حجم تولید کم و نوسان تقاضا زیاد

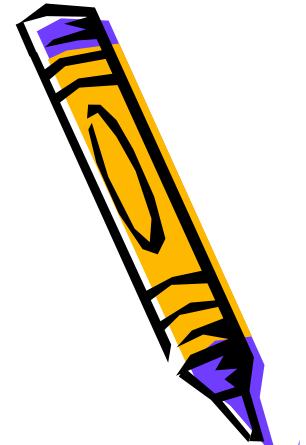
استقرار کارگاهی

معایب	مزایا
<ul style="list-style-type: none"> ۱- افزایش میزان حمل و نقل ۲- نیاز به فضای بیشتر ۳- افزایش زمان ساخت ۴- زمان راهاندازی بیشتر ۵- عدم بالанс خط تولید(نیروی انسانی - تجهیز) ۶- بالا بودن هزینه تولید ۷- مشکل ترشدن نظارت، کنترل و برنامه ریزی تولید ۸- بالا بودن سطح مهارت نیروی انسانی ۹- افزایش بیکاری ماشین آلات 	<ul style="list-style-type: none"> ۱- استفاده مؤثر از تجهیزات ۲- هزینه سرمایه‌گذاری پایین ۳- عدم توقف خط تولید با از کار افتادن یک یا چند تجهیز ۴- انعطاف پذیری بالا برای تولید محصولات ۵- عدم یکنواختی کار ۶- توسعه کارخانه با هزینه کم

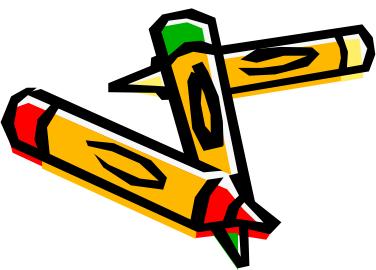

استقرار مواد ثابت

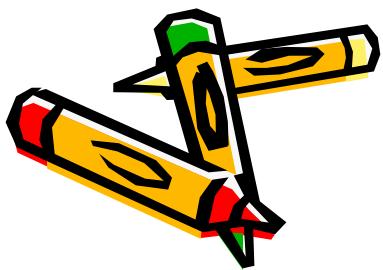
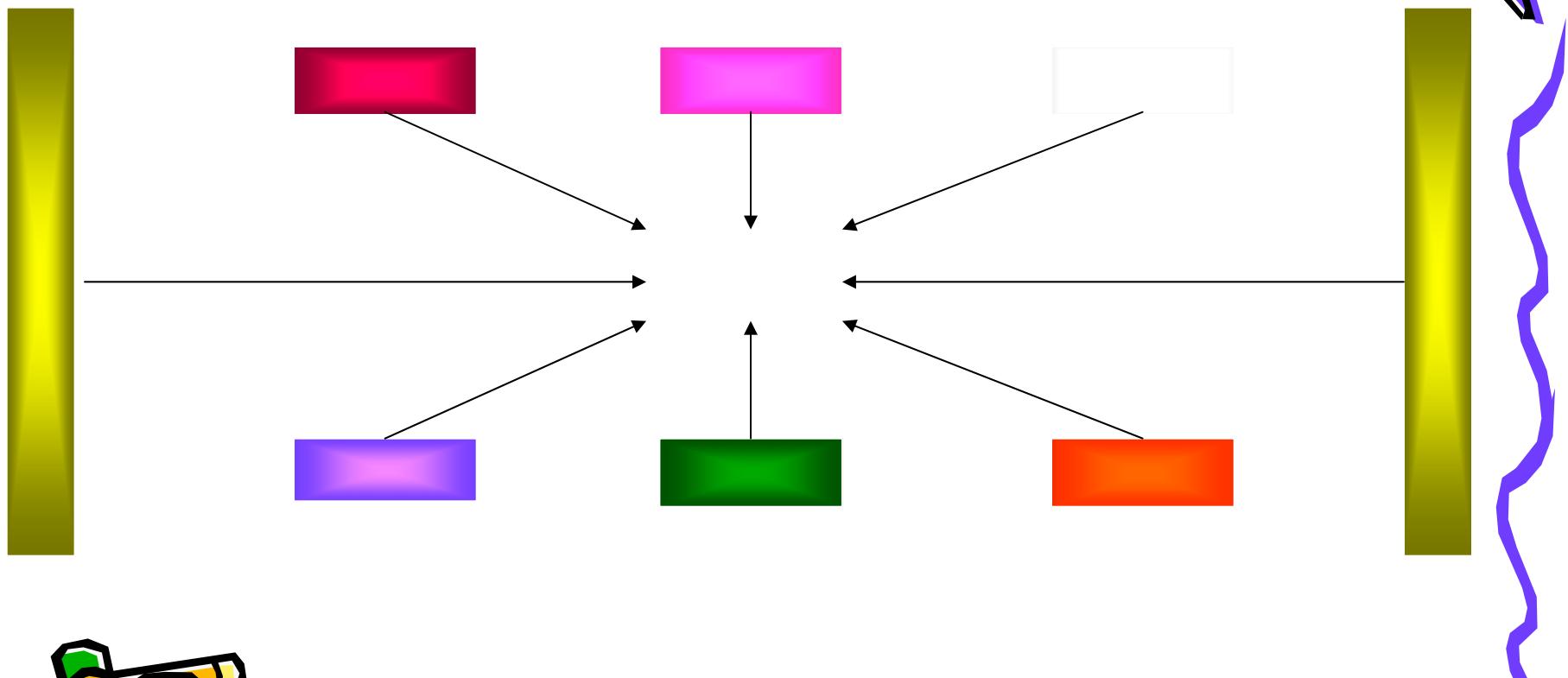
در این روش محصول در وسط قرار می گیرد و هر بخش عملیات لازم را روی آن انجام می دهد.

به عنوان مثال می توان از صنایع هوایپما سازی، کشتی سازی، ساختمان سازی و ... نام برد.

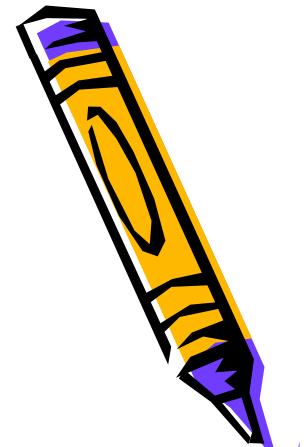

موارد استفاده از روش استقرار ثبات محل به شرح زیر می‌باشد:

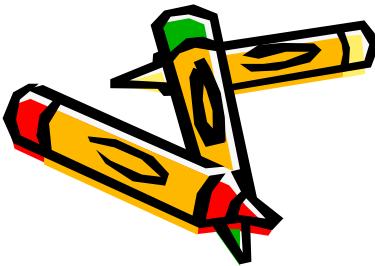
- ۱- ماشین‌آلات ساده و قابل حمل در محل می‌باشند.
- ۲- قطعات متسلسله محصول محدود هستند.
- ۳- هزینه حمل محصول بسیار بالا می‌باشد.
- ۴- کارگران به لحاظ مهارت توان بالایی برای انجام فعالیتها روی محصول با تجهیز مورد نظر را دارند.

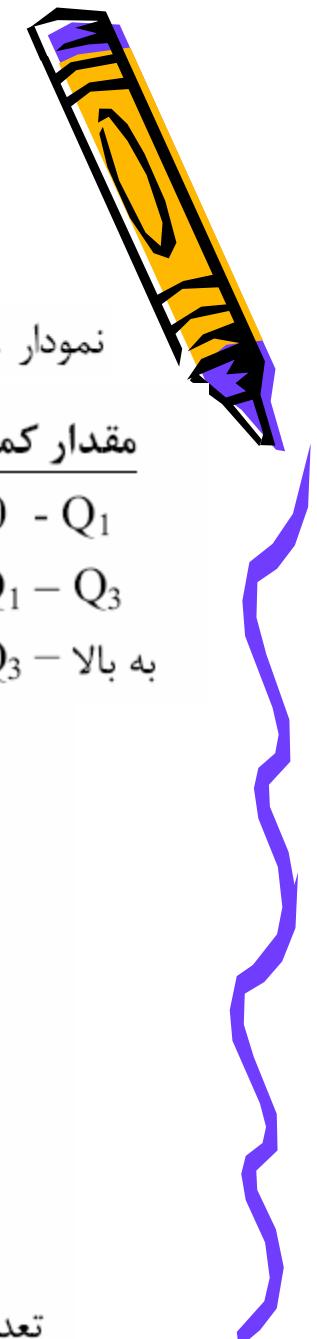
استقرار مواد ثابت

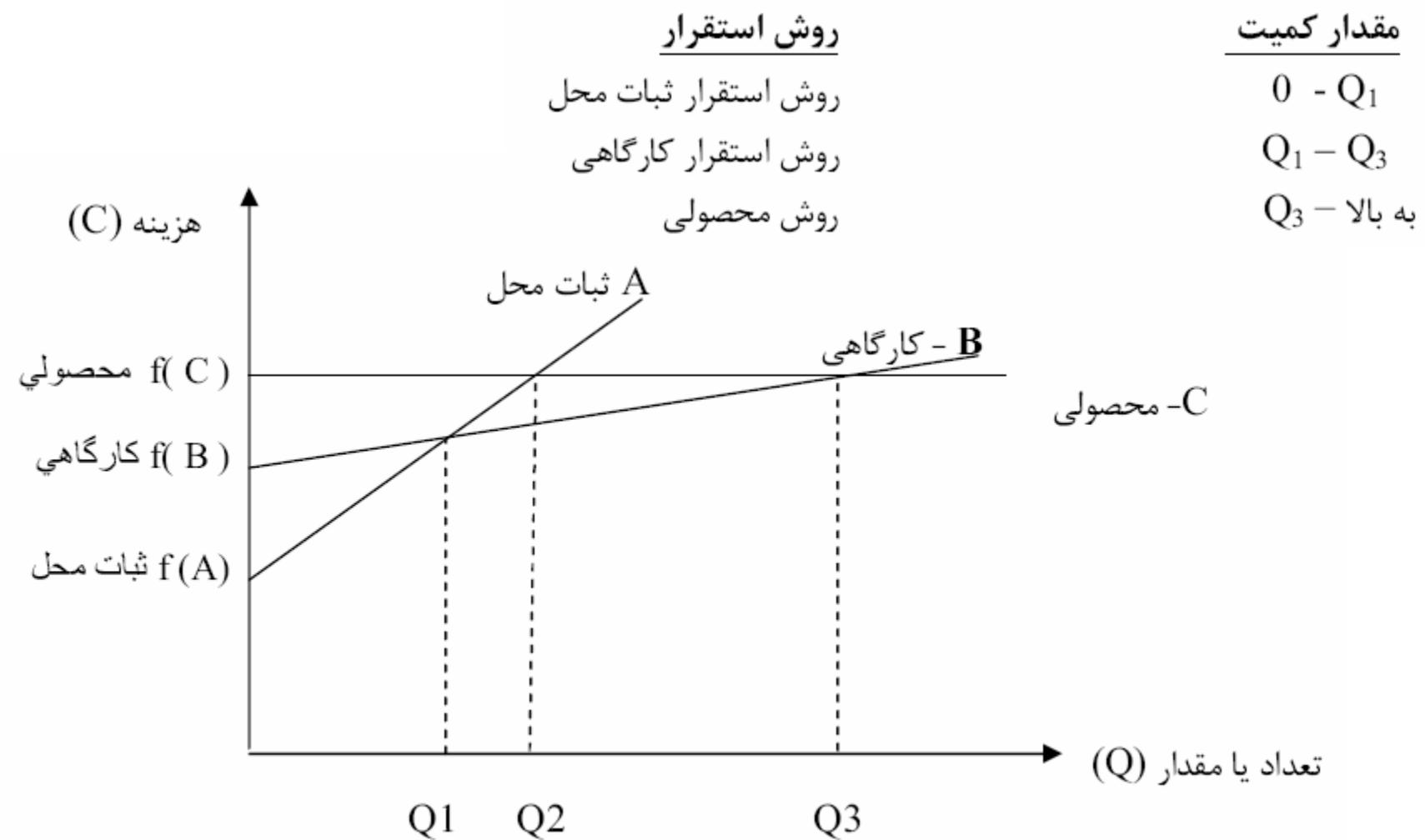
معایب	مزایا
۱- امکان پذیر نبودن تولید انبوه ۲- عدم استفاده از روش فوق در صورت سنگین بودن ماشین‌آلات و بزرگ بودن آنها	۱- بالا بودن میزان قابلیت انعطاف پذیری در گروه محصولات ۲- پایین بودن میزان حمل و نقل ۳- پایین بودن هزینه سرمایه‌گذاری ۴- آسان بودن طرح زمانبندی و اجرا

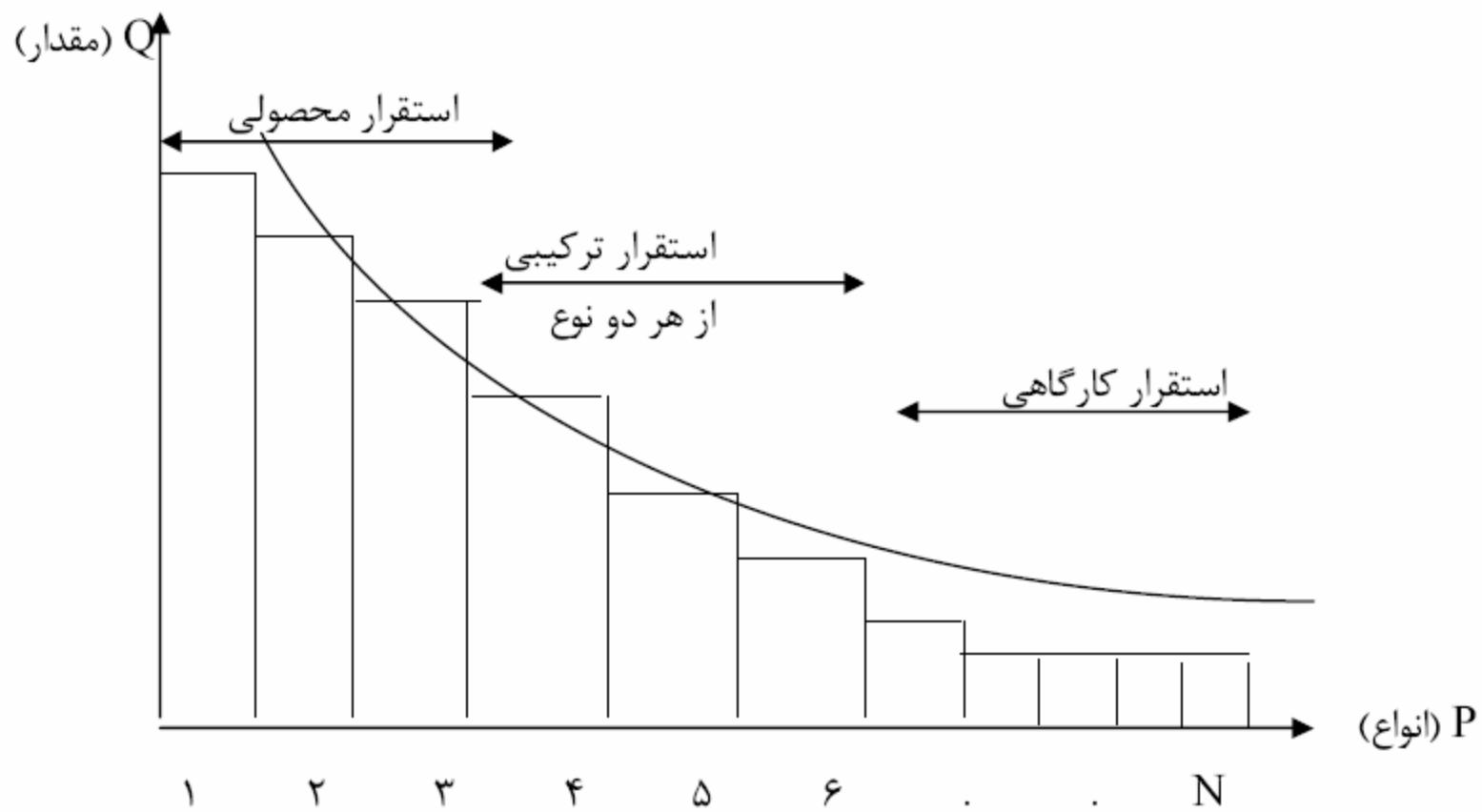
تکنیکهای ترسیمی برای انتخاب روش استقرار

(Cost - Quantity) C.Q.

نمودار P.Q.

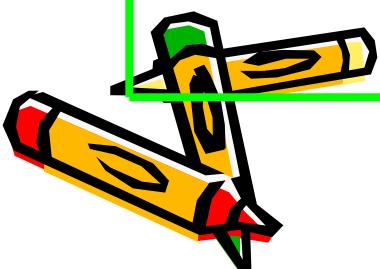
تنوع

استقرار کارگاهی

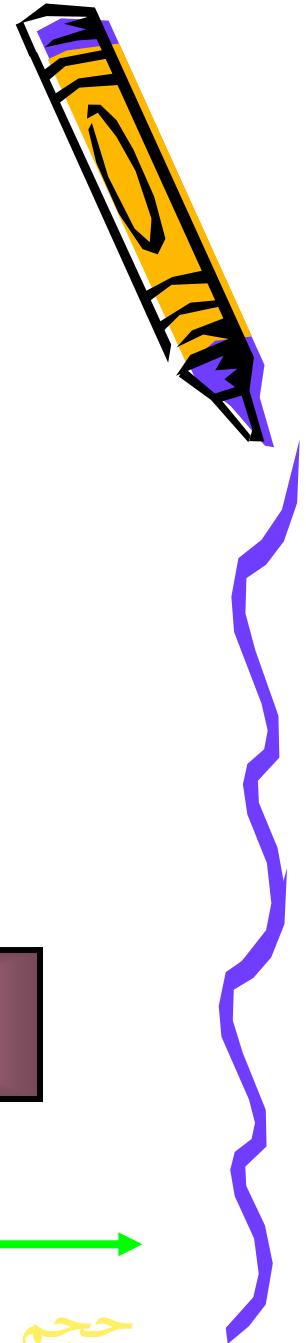
تکنولوژی
گروهی

مواد ثابت

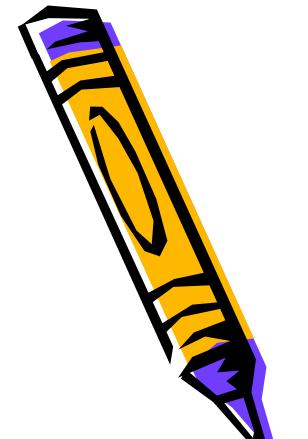
استقرار
محصولی

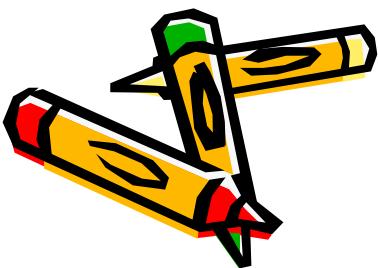
حجم

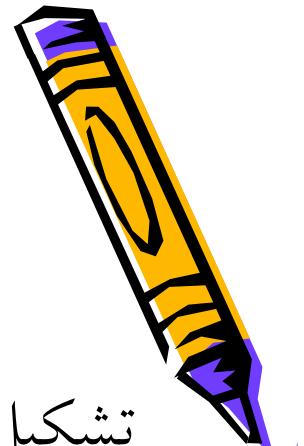

استقرار سلولی

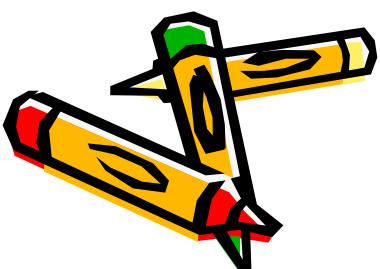
این چیدمان بر پایه گروه بندی قطعاتی از خانواده محصول بنا می شود. فرآیندها دسته بندی می شوند و فرآیندهای مشابه در یک گروه قرار می گیرند و برای هر گروه یک سلول در نظر گرفته می شود. این روش از مزایای استقرار محصولی و استقرار کارگاهی استفاده می کند.

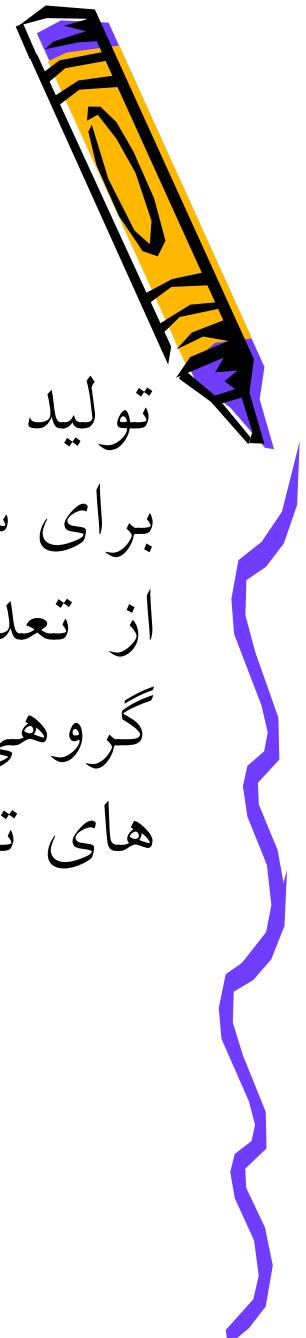
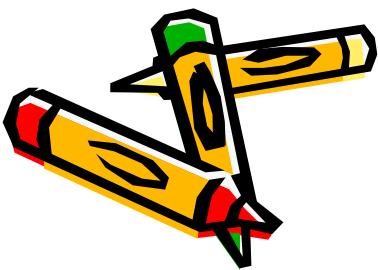
تشکیل خانواده قطعات اولین گام از تکنولوژی گروهی است. تشکیل خانواده قطعات منافع زیادی را در مرحله طراحی، برنامه ریزی فرآیند، یکپارچه سازی توابع و عملکردهای طراحی و برنامه ریزی فرآیند، مرحله تولید و در مراحل دیگر پایین دست ایجاد می‌کند.

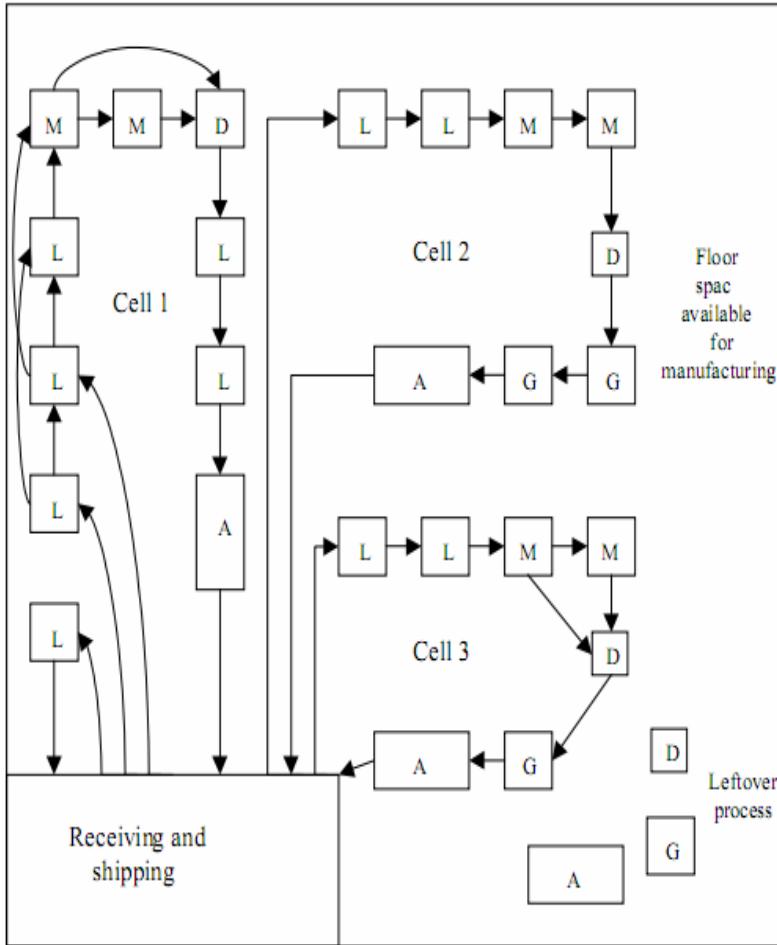
تکنولوژی گروهی یک تکنیک تولیدی است که طی آن قطعات با خصوصیت‌های یکسان در یک گروه قرار می‌گیرند و مجموعه‌ای از ماشین‌آلات نیز که برای تولید آنها به کار برده می‌شوند به طور مناسبی طبقه بندی شده و در یک واحد استقرار می‌یابند.

تولید سلولی:

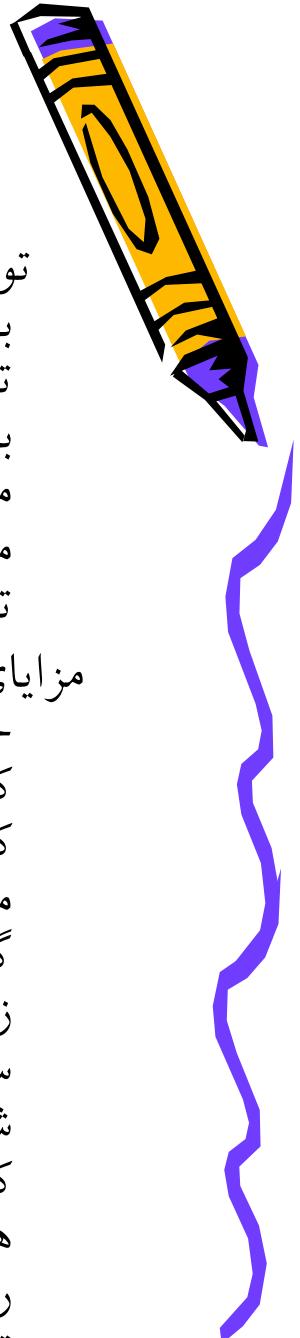
تولید سلولی یکی از کاربردهای اولیه قواعد تکنولوژی گروهی برای ساخت و تولید می باشد که بر مبنای آن هر سلول متشکل از تعدادی ماشین آلات و تجهیزات تولیدی، قادر به پردازش گروهی از قطعات تحت عنوان خانواده قطعات که دارای فرایند های تولیدی مشابه هستند، می باشد.

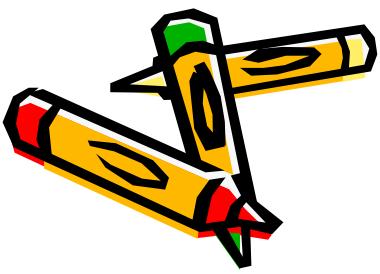
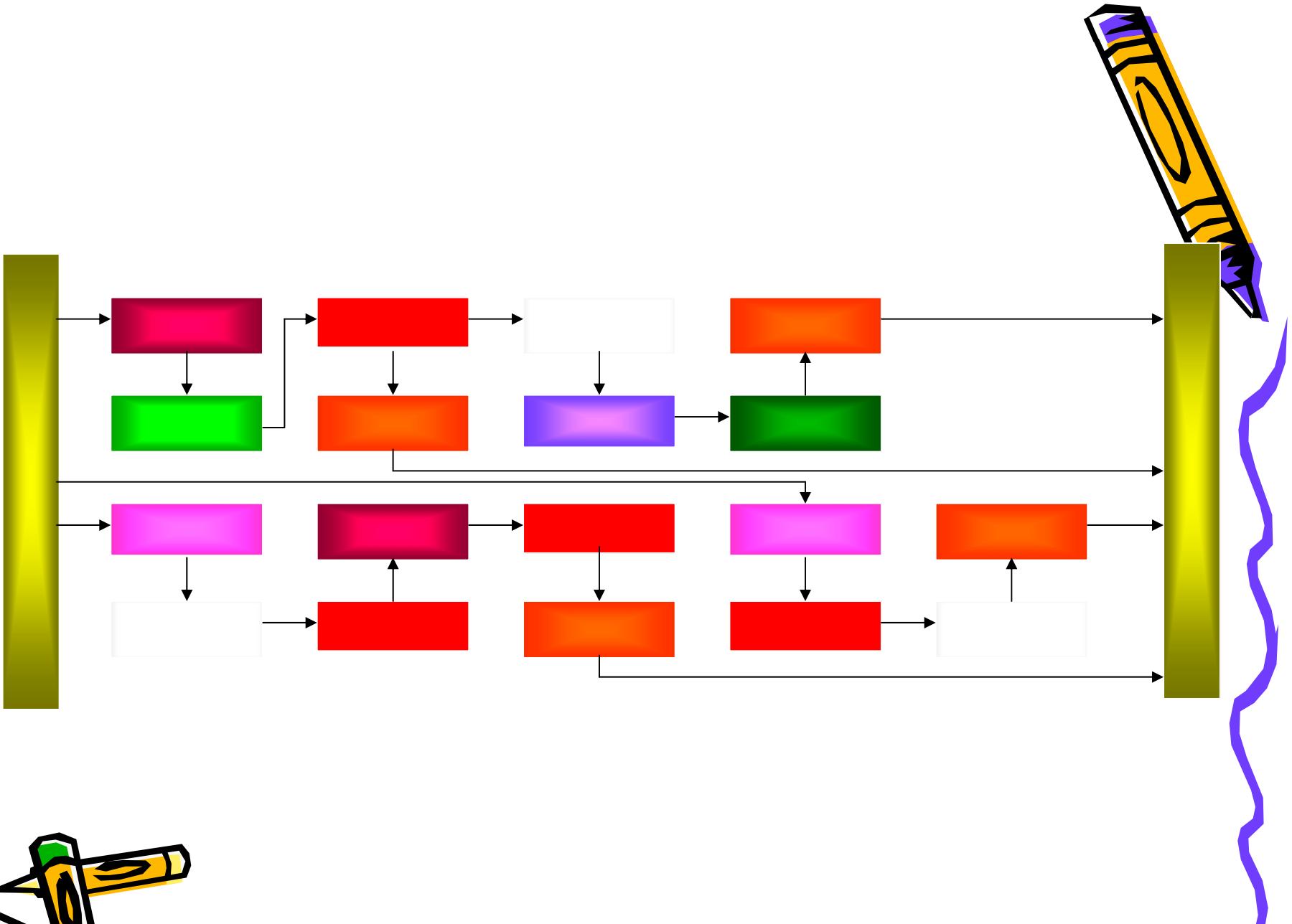

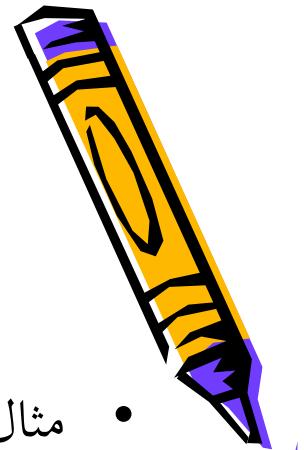

تولید سلولی یک سیستم ترکیبی می باشد که مزایای هر دو نوع سیستم تولید کارگاهی (انعطاف پذیری برای تولید انواع زیادی از محصولات) و تولید محصولی (جریان کارآمد و سرعت تولید بالا) را دارد می باشد.

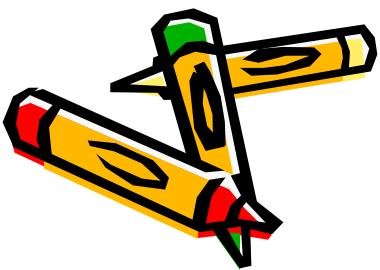
مزایای این تبدیل عبارتند از: فاصله حرکت کمتر قطعات، نیاز به فضای کمتر و استفاده از ماشین آلات کمتر می باشد. از آنجایکه محصولات مشابه با هم در یک گروه قرار می گیرند باعث کاهش زمان راه اندازی و پاسخگویی سریعتر به تغییرات احتمالی می شود. از طرف دیگر در سیستم کارگاهی، هر قطعه امکان دارد بین همه کارگاه ها حرکت کند. از این رو کنترل مواد و زمانبندی مشکل تر خواهد شد.

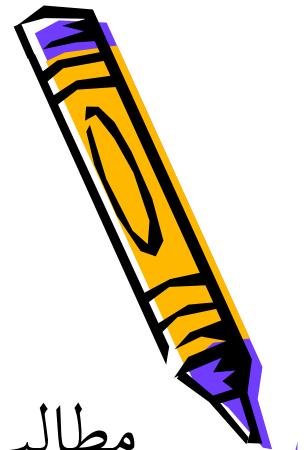

- مثال: کارخانه ای استقرار ماشین آلات خود را به سه روش کارگاهی، تکنولوژی گروهی و خط تولید بررسی می نماید. هزینه های ثابت برای خط تولید ۴۶ برابر کارگاهی و برای تکنولوژی گروهی ۱۰ برابر کارگاهی است. هزینه های متغیر برای کراگاهی ۱۰ برابر خط تولید و برای تکنولوژی گروهی ۴ برابر خط تولید است. تعیین کنید که میزان تولید برای وقتی که تصمیم به ایجاد خط تولید گرفته شود، چند برابر میزان تولید برای وقتی است که تصمیم به ایجاد تکنولوژی گروهی گرفته می شود؟؟؟؟

مطلوب ارائه شده

کتاب پردازش:

- فصول ۱ و ۳ و ۴ و ۷ به طور کامل

- فصل پنجم صفحات ۵۱ تا ۵۳

- فصل هشتم صفحات ۱۰۱ تا ۱۱۰

کتاب خادمی زارع: صفحات ۱ الی ۶۰

